

מחברים

גליז'ן מ"ח | חג הסוכות | תשפ"ב

העלון השבועי מבית עוז והדר - אור לישראל

פנינים חכמים ואמרות נפלאות על פרשת השבוע

פנינים ואמרות

הממוזן הרב שפיזרו על המצוות מליין טוב בעדם

שח הרה"ק תפארת שלמה מרדאמסק זצ"ל בדרך צחות, הנה בימי הדין כשהשטן מקטרג ומביא לפני בית דין של מעלה צרורות חטאים ופשעים של עם ישראל, טוענים כנגדם מליצי היושר, שכל החטאים בטעות היו, שכן היצה"ר פיתה אותם בדברי שקרים ותרמית להאמין כי אין אלו עבירות כלל, וישראל בתמימות האמינו לו ונתפתו לו, ואז בא השטן הוא היצה"ר, וטוען כנגדם, אל תחשבו שהם תמימים כל כך, נראה אם בדרכי המסחר, הם ג"כ כך תמימים ונותנים לרמות עצמם במקח וממכר, אדרבה תנסו להרבות על המחירים ותראו איך הם עומדים על המקח, ואי אפשר לרמות אותם, ורק במצוות ועבירות הם כל כך תמימים, והפסק דין יוצא לחכות כמה ימים, ולהיווכח איך הוא באמת אם בני ישראל הם תמימים וקלי אמונה רק כשבאים לקנות עבירותיו של היצה"ר או שהם קלי אמונה גם במקח

וממכר.

והנה בין יוה"כ וסוכות בני ישראל קונים ארבעה מינים, משלמים עבורם סכומים עצומים, וכשבאים לביהכ"ג באתרוגיהם ולולביהם, נסתמו טענותיו של השטן, בוא וראה אומרים לו, הרי לפניך ארבעה מינים אלו, צא והיווכח מה מחירם בשוק הגוים, צא ותראה אם תקבל עבורם בשוק יותר מפרוטות ספורות, והרי היהודים האלו שלמו עבורם כסף מלא, כפלי כפלים משווים האמתי, הנה אתה רואה שאפשר לרמות אותם, ובכן גם בעבירות נתפסו כפי שפיתית אותם בחלקת לשונך.

וזה "ולקחתם לכם ביום הראשון", הלולב והאתרוג כל ארבעת המינים, הם שמכריעים את החשבון, העוונות והפשעים נמחקים, וחשבון חדש מתחיל מאז, ולקחתם לכם ביום הראשון, ראשון הוא לחשבון עוונות. ובזה אפשר ליישב למה רמזה התורה ראשון לחשבון עוונות דייקא במצות לולב ולא במצות סוכה עכ"ד.

בסוכה סגי לקרא פרשה ראשונה של קריאת שמע - כמו בליד שימורים

בזוה"ק (ח"ג ק' ב) כיון דיתבו בסוכות הא אשתזיבו מן מקטרגא. ויש להבין ענין הגנת הסוכה מן מקטרגא.

ונראה עפ"י מה שאמרו ז"ל (זוה"ק ח"ג פ' ב) דע"י עבירות נברא מלאך משחית וקטיגור למעלה והוא עצמו מה שאמרו ז"ל (סוטה ג' א) כל העובר עבירה מלפנתו והולכת לפניו ליום הדין כי מלאך משחית זה שהוא קטיגור למעלה הוא קשור באדם לא יפרד ממנו עד שמשכחו לגיהנם, ועל ידי התשובה הוא מסולק מהאדם שלמטה ומעבירין אותו מלמעלה. כמו שאיתא בזוה"ק (שם) בפסוק גם ה' העביר חטאתך לא תמות, והיינו העביר חטאתך מלמעלה לא תמות מלמטה.

והנה בר"ה ויוה"כ שישיראל עשו תשובה ונמחלו העוונות מ"מ עדיין ישנם במציאות ורודפין אחר האדם לבלבלו להממו ולאבדו שע"ז צריכין להגנה בסוכה, וכמו שיש בהם כח למטה, נמי יש בהם כח למעלה לדחוק עצמם לפעמים להכנס ולקטרג, כי למעלה ולמטה הוא בסגנון אחד.

והנה שמעתי מכ"ק אבי [הגה"ק האבני נזר] אדומ"ר זצ"ל שאמר בשם צדיקים הראשונים כת הקודמים דמאחר דכל בי עשרה שכינתא שריא (סנהדרין לט.). לכן אפי' מלאך הבא שם חיל ורעדה יאחזהו מפני פחד ה', עכת"ד. ויש להבין דמצד הסברא ק"ו לכחות הרעים איך יוכלו לרדוף אחר האדם בעודו תוך קיבוץ עשרה מישראל. אך התירוץ לזה הוא

עמ' כ"א

מסד מספרי אביר יעקב לחג הסוכות

עמ' ט

פניני אביר יעקב

ומסופר בספר דרכי חיים ושלוש שהיה נוהג המנחת אלעזר' ללמוד מידי יום בבוקר קודם התפילה מסכת סוכה.

ובספר המדות (ערך מריבה) כתב שלימוד מסכת סוכה הוא מסוגל כנגד מחלוקת, והרמז "תצפנם בסוכה - מריב לשונות.

כיוצא בזה כתב המקובל הק' רבי מרדכי שרעבי זצ"ל, כי לימוד במסכת סוכה משנה או גמרא, עם מפרשים זה סגולה לשלום בית, שאנו אומרים בתפלה "סוכת שלום" במשפט "הפורש סוכת שלום עלינו", שהסוכה מונעת ריב בבית (שערי ניסים עמ' רנא).

ונסיים בדבר פלא המובא בחוט המשולש (מהדורת מכון דעת סופר ירושלים; עמ' קנה), מספר נכדו של הגה"ק רבי עקיבא אייגר זצ"ל אף שלא היה דרכו של זקינו לתת לתת קמיעות או סגולות, אמנם לפעמים נתן ליחידי סגולה קמיע או סגולה על איזה מיחוש. ובאחת הקמיעות אשר נתן קדוש זקינו ז"ל לחולים, היה כתוב "דיבור תוספות שלם במסכת סוכה דף יב ע"א ד"ה בפסולת גורן ויקב" עכ"ד.

שְׁלַח שְׁנֵי אֶתְרוּגִים, וְאוֹמֵר לְךָ מָה נָאָה יוֹתֵר...

כשישב רבי אייזל חריף על כסא הרבנות בסלונים היתה נהוגה בעיר, כמו בכמה קהילות בתפוצות ישראל, שאין אדם חשוב קונה אתרוג לעצמו עד שהוא מראה תחילה להרב ושומע מפיו שאתרוג נאה הוא.

פעם אחת בפרוס החג, לא היה המלאי, שבידי מוכר האתרוגים בסלונים מן המשובחים ביותר. כל אתרוג, שבעל בית מראה להרב, רבי אייזל פוסק ואומר: - אין זה אתרוג נאה.

נכנס מוכר האתרוגים אצל רבי אייזל וקרא תגר: - רבנו הריהו יורד לחיי, כל המלאי ישאר בידי.

- מה אעשה לך - אומר רבי אייזל - אם אתרוגיך אינם נאים?

אלא אשיא לך עצה, כל בעל הבית שבא אצלך ליטול אתרוג על מנת להראותו לי, תן לו שנים. לכשיבוא אצלי אומר לו: זה נאה מזה, נמצא קונה אחד מהם...

סגולה לימוד מסכת סוכה בכל ימות השנה

שגור ורגיל היה בפה קדשו של הרה"ק מטאהש זצ"ל (ומובא בספרו עבודת עבודה דף שפ"א) שזקינו הרה"ק רבי אלימלך זצ"ל מטאהש, הראה לו מאמר חז"ל שהיה כתוב שם בהאי לישנא: "כל הלומד מסכת סוכה ניצל מכל צרה ועוקה". והוסיף שהגמרא סוכה היה מסכת עולם הבא שלו, ונהג ללמוד מסכתא זו הרבה בכל ימות השנה בעיון רב עכ"ד.

ובספר דברי תורה (מהדורא ז אות מ"ט) להרה"ק המנחת אלעזר' ממונקאטש זצ"ל כתב: "הנה שמעתי ומקובל בשם גאוני וצדיקי אשכנז ז"ל, כי מסוגל ללמוד בכל יום מסכת סוכה, ועי"ז יפלו ויכנעו אויביו וינצל מהם שלא יוכלו להרע לו.

וי"ל כי רומז זה בכתוב, "תסתירם בסתר" - סתר בגימ' ד' פעמים דופ"ן עם סכ"ך שהוא הכשר סוכה לכתחילה, "פניך תצפנם בסכה" - כשילמדו המסכת סוכה, "מריב לשונות" - שלא יקטרגו ולא יריבו עמו שונאיו כנזכר, ונתנו רמז ויאמר ה' סלחתי לדבריך ר"ת סוכ"ה עכ"ד הנפלאים.

שכוחות הרעים באים תוך מסתרי לבו של אדם ואינם באים תוך הקיבוץ כלל אלא לכל פרט ופרט בפ"ע, כי מסתרי לבב האנשים אין להם חיבור זה לזה, שאין זה יודע מטמנותיו של זה, א"כ אין להם ענין עם הקיבוץ שיהי עליהם פחד ה' ששורה בקיבוץ.

והנה סוכה שחל עלי שם שמים, וידוע מספר סוכה גימטריא צ"א כגימטריא שני השמות (הוי"ה - אדני"), והיא מסובבת מן השמות הקדושים, ע"כ אין ביכולת הכוחות הרעים לבוא שמה להתדבק עם האדם. וכמו ששמעתי מכ"ק אבי אדומ"ר זצלה"ה שאין לקרות ק"ש שעל המטה בסוכה אלא פרשה ראשונה לבד כמו בליל שמורים. וכמו למטה, כן למעלה אין להם יכולת להיכנס ולקטרג. וזהו כיון דיתבו בסוכות הא אשתזיבו מן מקטרגא. שם משמואל - לסוכות (שנת תרע"ד)

כיון שנפל לידי הקהל פנה זיוו פנה הדרו...

מעשה בגדול אחד שנתבקש לברזאן לישב על כסא רבנותה, סרב ולא קבל, שכן שנא את הרבנות וברח הימנה. אשתו כדרך נשים מתאוה היתה לכבודה של רבנית בישראל, התחילה מגלגלת עמו, שיענה לקהלת ברזאן ויקבל כתב הרבנות. מיהו אותו גדול עמד על דעתו ולא עשה רצונו כרצונה.

יום אחד, בפרוס החג, חזרה אשתו וגלגלה עמו שיחה ולא הניחה לו. רצה הגדול לדחותה, אמר לה:

אם תקני לי אתרוג נאה למצותו, אעיין בדבר.

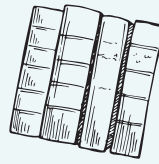
נזדרזה אשתו ויצאה לברזאן קנתה בדמים מרובים אתרוג נאה, מהודר שבמהודרים והביאה לבעלה.

יצא הקול בעיירה שלאותו גדול יש אתרוג נאה.

בראשון של חג באו אצלו מכל העיירה לברך על אתרוגו. בו ביום נפסד אתרוגו ופסלה צורתו.

בואי וראי - מראה הגדול את אתרוגו לאשתו - אתרוג מהודר שבמהודרים אף הוא כיון שנפל לידי הקהל פנה זיוו, פנה הדרו...

ידיעת זהב לאוזנו של קלמן. אחד מסוחרי האתרוגים הצליח להניח ידו על אתרוג יחיד, מהודר ונאה. הגביר לא בזבז רגע, ויצא בריצה אל חנותו של אותו סוחר. שם ראה התגודדות גדולה סביב הסוחר המאושר. רבים ביקשו את האתרוג, והיו מוכנים לשלם תמורתו מחיר יקר.

הסוחר ניצל את ההזדמנות עד תום. הוא עמד על בימה מוגבהת וניהל מכירה פומבית סוערת. מכל עבר הכריזו המתמודדים את סכומי ההצעות שלהם, והמחיר האמיר ועלה. המספרים כבר היו דמיוניים ממש, אבל האנשים היו מוכנים לתת הון רב בעבור האתרוג.

קלמן עלה על כיסא. הוא ניצל רגע של הפוגה בקריאות וקולו הדהד בחלל: "אני נותן את אחוזתי תמורת האתרוג!". דממה נפלה בקהל. כולם הביטו בקלמן כעל מי שנשתבשה עליו דעתו. אבל קלמן היה נחוש.

עכשיו באה שעתו של קלמן להוכיח כי הוא קרוץ מחומר שממנו עשויים סוחרים ממולחים. הוא החליט לנצל את ההזדמנות הנדירה ולהעז לבקש מאת הרבי את התגמול המופלא ביותר שיכול היה להעלות על דעתו. אם זו עת רצון, אולי ייעתר הרבי והוא יזכה...

"זה אתרוג בעבור הרבי", הצהיר בנחישות, "ובעדו אתן כל הון שבעולם". קהל הסקרנים והמתגודדים פינה שביל מעבר בעבור הקונה המאושר. הוא ניגש אל האתרוג הנכסף והחזיק בו בידיים רועדות מהתרגשות. "מכור לך!", צהל הסוחר, שקיבל אחוזה מפוארת תמורת אתרוג אחד!

כשהאתרוג בחיקו עשה קלמן את דרכו במהירות לדזיקוב. לא היה בליבו אף לא שמץ של הרהור חרטה, רק גאוה גדולה על הזכות היקרה שזכה לה – לשמח את הרבי ולרכוש בעבורו אתרוג כשר למהדרין. האחוזה הייתה בעיניו חסרת ערך לחלוטין. מה לנכסים גשמיים אל מול מצוות "ולקחתם לכם" של הצדיק הקדוש?

פניו של הצדיק האירו באור יקרות למראה האתרוג. עיניו נצצו בחדווה של מצווה. השמועה התפשטה כבזק

ברחבי העיירה. צהלה גדולה נשמעה מפי החסידים. יש אתרוג לרבי! הצדיק לא נותר חייב לחסידו ומיטיבו. "ר' קלמן יקירי", פנה אליו בחיבה, "קח לך מביתי כל חפץ שתבחר".

עכשיו באה שעתו של קלמן להוכיח כי הוא קרוץ מחומר שממנו עשויים סוחרים ממולחים. הוא החליט לנצל את ההזדמנות הנדירה ולהעז לבקש מאת הרבי את התגמול המופלא ביותר שיכול היה להעלות על דעתו. אם זו עת רצון, אולי ייעתר הרבי והוא יזכה...

"רבי", אמר ביראת כבוד, "יש דבר אחד בביתו שבו אני חפץ. בחדר הסמוך גם בעריסתו בנו-מחמדו של הרבי, מאיר'קה הקטן. אף לי יש בת בגילו. אהיה אסיר תודה אם אזכה שהרבי ישתדך עימי, ובנו היקר יישא את בתי לכשיגדלו".

הוא סיים את דבריו ותלה מבט מתוח ברבי. האם הגזים בבקשתו?

הסוחר ניצל את ההזדמנות עד תום. הוא עמד על בימה מוגבהת וניהל מכירה פומבית סוערת. מכל עבר הכריזו המתמודדים את סכומי ההצעות שלהם, והמחיר האמיר ועלה. המספרים כבר היו דמיוניים ממש, אבל האנשים היו מוכנים לתת הון רב בעבור האתרוג.

קלמן עלה על כיסא. הוא ניצל רגע של הפוגה בקריאות וקולו הדהד בחלל: "אני נותן את אחוזתי תמורת האתרוג!". דממה נפלה בקהל. כולם הביטו בקלמן כעל מי שנשתבשה עליו דעתו. אבל קלמן היה נחוש.

"זה אתרוג בעבור הרבי", הצהיר בנחישות, "ובעדו אתן כל הון שבעולם". קהל הסקרנים והמתגודדים פינה שביל מעבר בעבור הקונה המאושר. הוא ניגש אל האתרוג הנכסף והחזיק בו בידיים רועדות מהתרגשות. "מכור לך!", צהל הסוחר, שקיבל אחוזה מפוארת תמורת אתרוג אחד!

בכל שנה דאגו סוחרי ארבעת המינים לייבא לפולין אתרוגים מאיטליה או מארץ ישראל. האתרוגים הובאו לקרקוב, וממנה ספקו לעיירות הקטנות.

ואולם באותה שנה לא הצליחו הסוחרים להשיג אתרוגים. פגעי מזג האוויר הסבו נזקים קשים למטעי האתרוגים, עד שקשה היה למצוא אתרוג כשר. סוחרי האתרוגים, שנהגו להציג לפני לקוחותיהם ארגזים רבים של אתרוגים, השיבו את פני הפונים ריקם. "אין אתרוגים", השיבו בעצב שוב ושוב.

ככל שהתקרב החג והאתרוגים לא נראו, גבר החשש בקרב קהילות רבות כי השנה יישארו בלי פרי עץ הדר בחג הסוכות, ובעצם בלי האפשרות לקיים את מצוות ארבעת המינים.

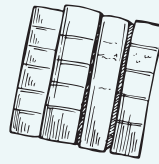
דאגה גדולה שרתה בחצרו של הרה"ק רבי אליעזר מדזיקוב, בנו של הרה"ק רבי נפתלי מדופשיץ. מקורביו לא יכלו להעלות על דעתם מצב שבו הרבי לא יברך על אתרוג בחג הסוכות. עצם המחשבה הזאת העבירה בהם חלחלה. הם לא נחו ולא שקטו ולא חסכו במאמצים להשיג אתרוג.

למשימה גויסו גם החסידים. כולם ניסו לחקור ולדרוש, לברר ולחרת, היכן אפשר להשיג את האוצר הזהוב, שבלעדיו ארבעת המינים אינם שלמים. אלא שכל מאמציהם לא נשאו פרי, תרתי משמע. חג הסוכות התקרב והלך, וחדוות ההכנות לחג הייתה מאופקת ועצורה. מעל הכול ריחפה מועקת האתרוגים החסרים. החסידים ייחלו לדבר אחד ויחיד – אתרוג בעבור הרבי.

בעיר קרקוב התגורר הגביר ר' קלמן פיצליס, מחסידיו הנאמנים של הרבי מדזיקוב. אף הוא לא שקט על שמריו. הפעיל את קשריו המסועפים, שיגר איגרות בהולות והריץ מברקים דחופים לכל כתובת אפשרית. הוא לא היה מוכן להשלים עם רוע הגזירה, ועשה כל שביכולתו למצוא אתרוג בעבור רבו.

יומיים לפני החג, כשנדמה היה שכבר כלו כל הקיצין, הגיעה

שמה חצה את הגבול? הוא בחן את פניו של הצדיק בחשש מה. הרבי הרהר קצרות והחווה בידו לעבר משמשיו. "הגישו תקרובת לשולחן", הכריז לאושרו של החסיד, "הבה נרים 'לחיים' לרגל השידוך!".

ואכן, בבוא העת נשא רבי מאיר, בנו של הרבי, את דבורה, בתו של ר' קלמן פיצליס, בשעה טובה ומוצלחת.

האדמו"ר רבי מאיר, שאביו היה מכנה אותו 'הגאון שלי', קיבל אחריו את עול ההנהגה ונדע כאחד מגדולי הצדיקים בדורו. ספריו, 'אמרי נועם', שיקפו את גאונותו הגדולה בנגלה ובנסתר ותפסו מקום של כבוד על שולחנם של רבים וגדולים.

אחרי חצי שעה כבר באו הרופאים, הם בדקו היטב את החולה ואמרו כי לעצם אין מה לעשות, כי כל האברים הפנימיים התהפכו בנפילה. מיד רץ אחד האברכים ומסר את דבריהם להישמח ישראל כאשר שמע זאת הגיב בביטול: 'אוי, מה שהם אומרים, אנחנו נראה! והוסיף ואמר: 'היתה להם טעות!'

ברם מצבו של האברך היה חמור מאד, ניסו להאכילו אך הוא פלט הכל החוצה, וכך שכב בלי נוע ובלי חיות. הישמח ישראל שלח כל רבע שעה שלוח לראות מה המצב, לפנות ערב שלח הישמח ישראל להודיע בבית המדרש כי יתכוננו מיד לתפילת המנחה של ערב יו"ט מוקדם מן הרגיל, ואח"כ יתפללו מיד ערבית, ואף הקידוש יהא תיכף אחרי התפילה.

בערב חג הסוכות שנת תרס"ח קרא הרה"ק הישמח ישראל מאלכסנדר זצ"ל לקבוצת אברכים וביקשם לסדר את הסכך על סוכתו. בשנה ההיא הקימו את הסוכה מעל חדרו של הישמח ישראל, והיה צריך להניח את הסכך בגובה שתי קומות למען תהיה הסוכה מורחב ביותר, למען בריאותו של הרה"ק.

הוא הזהיר את האברכים שישגיחו היטב על כל מעשיהם, ויסככו בזהירות, כי מקום הסכך גבוה כשמונה עשר אמות וח"ו נפילה ממקום גבוה כזה תוצאותיה אסון ל"ע.

לא אחרו האברכים והחלו מיד בסיכוך. חלקם עמד ובוהדות למעלה על הקרשים אשר תפקידם להיות המעמיד של הסכך, וחלקם עמדו למטה ומסרו את הקרשים לחבריהם, אשר קבלו מהם והניחום במקומם הראוי להם.

לקראת סיום המלאכה הגיע בחור אחד, אשר רצה גם הוא להשתתף במצוות סיכוך סוכתו של הישמח ישראל והוא זרק קרש של סכך מלמטה ישר למעלה על מנת שינוח במקום הסכך. הקרש פגע ברגלו של אחד האברכים שישבו למעלה, ומעוצמת המכה נפל האברך על השולחן שעמד בסוכה וממנו על הארץ.

באותה שעה היו בסוכה מרן בעל התפארת שמואל זצ"ל, וחתנו רבי יצחק מאיר רבה של אלכסנדר. מיד בראותם את הנופל רצו אליו והרימוהו מן הרצפה ושאלו אותו לשמו. הוא השיב להם, קוראים לי אברהם יוסף הכהן בן רבקה רחל. ותיכף איבד את הכרתו ופסק מלדבר.

מיד לקחו אותו כמה אברכים אל מיטתו באכסניא, ואחד מהם רץ תיכף אל חדרו של הישמח ישראל להזכירו לרפואה שלימה.

הישמח ישראל שאל תיכף: מי נפל? אולם אותו אברך לא היה יכול לפצות פיו מדוב הבהלה שאחזתו. בינתיים הגיעו גם בעל התפארת שמואל זצ"ל וחתנו הגר"מ זינגר לביתו, והגר"מ הזכירו בשמו ושם אמו. נענה הרה"ק הישמח ישראל 'אוי! התחלתי עם ר' לייביש כהן! (הוא אביו של האברך שנפל בעת עשיית הסוכה).

לאחר מכן, פנה אל אחיו התפארת שמואל ואמר לו: מה אתם ממתנינים? תיכף ומיד הזמינו שני רופאים שיבואו מיד.

אחרי חצי שעה כבר באו הרופאים, הם בדקו היטב את החולה ואמרו כי לעצם אין מה לעשות, כי כל האברים הפנימיים התהפכו בנפילה. מיד רץ אחד האברכים ומסר את דבריהם להישמח ישראל כאשר שמע זאת הגיב בביטול: 'אוי, מה שהם אומרים, אנחנו נראה! והוסיף ואמר: 'היתה להם טעות!'

ברם מצבו של האברך היה חמור מאד, ניסו להאכילו אך הוא פלט הכל החוצה, וכך שכב בלי נוע ובלי חיות. הישמח ישראל שלח כל רבע שעה שלוח לראות מה המצב, לפנות ערב שלח הישמח ישראל להודיע בבית המדרש כי יתכוננו מיד לתפילת המנחה של ערב יו"ט מוקדם מן הרגיל, ואח"כ יתפללו מיד ערבית, ואף הקידוש יהא תיכף אחרי התפילה.

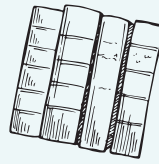
מיד אחר התפילה, נכנס הישמח ישראל לסוכתו, הוא קידש על היין וקרא לאותו אברך שבא ראשונה להודיעו ואמר לו: בא מבשר שלי. הרבי מילא כוס מין הקידוש נתן לאברך ואמר לו: לך לאכסניא ואמר לו בדיוק מה שאני אומר לך, כי אני גוזר עליו שישתה! ותשפוך היין לתוך פיו.

האברך עשה כמצוות הרבי והחולה שתה את היין, מיד רץ השליח בחזרה לבשר זאת להישמח ישראל כשמוע זאת אמר בקול: 'ב"ה הוא שלנו! אח"כ שלח לו הרבי באותה כוס ציד דגים, והחולה שתה גם את זה, לאחר מכן אמר הרבי כי בשלב זה לא יתנו לחולה שום מאכל ומשקה, החולה ישן כל הלילה בשלוה.

ולמחרת ביו"ט ראשון של חג כבר ביקש הנופל מהאברכים שטיפלו בו כי ישאלו את הרבי אם יכול הוא לבוא לבית המדרש להתפלל, אמר הרבי: 'חס ושלום! לא ירד מהמיטה עד שאשלח לקרא לו!'

בחול המועד, באושפיזא דאהרן כהנא רבא, שלח הרבי לומר לו שיבוא לבית המדרש, הוא היה עדיין חלוש והוצרכו לעזור לו בהליכה, לפני קריאת התורה אמר לו הרבי כי צריך הוא לברך

הישמח ישראל חזר בהתרגשות ואמר 'כמה לא הלי ולא מרגיש גברא דמדיה סייעיה, ליפול מגובה שמונה עשר אמות ולהישאר בחיים, ממש חסדי השי"ת, ושוב הניח הרב את ידיו הקדושות על ראשו ואמר 'אני מודה להשי"ת ומברך אותך שתחיה ותחיה ותחיה! [זאלסט לעבען אין לעבען אין לעבען]

הגויים. ואולם עד שהיה סיפק בידי הגבאים לעכב בעדו ולהרחיקו מסביבות המעון הקדוש, חמק הלה בזריזות אל החדר פנימה והגיע עד לפני הרבי.

לפליאתם של הנוכחים, קיבל הרבי רבי אלימלך את פני האיש בחיבה יתירה, האיר אליו פנים, נטל את הפיתקא אשר הושיט לו הלה וקרא בה בעיון רב.

אדהכי והכי, מיהרו הגבאים להזעיק את בן הרבי הגדול, הלא הוא הצדיק הקדוש רבי אלעזר, אשר הוראותיו היו קובעות להם כיצד לנהוג במקרים מביכים כגון זה, שכן ידועה היתה קפידתו הרבה של הרבי על המשנים מן התלבושת היהודית המקורית, עד כדי אי נכונות לקבל את פניהם בהיכלו.

ברם, הפנים המסבירות בעליל שהראה הרבי לאיש, העידו כמאה עדים, כי מדובר הפעם במקרה יוצא מן הכלל, עד כי גם רבי אלעזר נותר מנגד דומם, מבלי לנקוט עמדה, כשעיניו מרותקות למחזה הנדיר.

לאחר שסיים הרבי לקרוא את הפיתקא שמסר לו האיש, נשא אליו את עיניו ושאלו בנימה אבהית:

"האם יש לך בקשה מיוחדת?" "הן" - השיב האיש בשפה הגרמנית ובקול רם, אשר נשמע היטב בכל פינות החדר - אחלה את פני הרבי להתפלל בעדי, כי מי שלבי שבוי באהבתו, יפנה אף הוא לאהבה אותי!"

הופעתו ותלבושתו של האיש, לצד השפה הגרמנית שבפיו, ועל הכל בקשתו המוזרה הצדיקו לכאורה נזיפה חמורה ומנה אחת אפיים, ואולם למרבה הפלא, הוסיף הרבי להאיר לו פנים ביתר שאת, ואף נשא את קולו וברכו כפי בקשתו לאמור:

"הקדוש ברוך הוא יעזור לך וימלא את משאלת לבך, שנשוא אהבתך ישיב לך אף הוא אהבה!"

לאחר שסיים רבי אלימלך לקבל את קהל המשחרים לפתחו, נכנס רבי אלעזר אל הקודש פנימה וניסה לדלות מפי אביו הקדוש, את פשר היחס הלבבי שניתן לאותו 'אשכנז', הלבוש בבגדי נוכרים ומדבר בשפתם, והמענה האוהד שניתן לבקשתו המוזרה.

"בעזרת השם תבין את הדבר!" - הבטיחו הרבי אך לא פירש מאומה.

בשלהי חודש אלול של אותה שנה, כבר ידוע היה בכל המחוזות הקרובים והרחוקים, כי יבול האתרוגים נפגע קשות מפגעי מזג האוויר, וכי השגת אתרוג הדר לחג הסוכות תהיה כרוכה בקשיים מיוחדים. ישראל קדושים, המהדרים במצוות החלו מיד לנקוט בכל האמצעים הדרושים כדי לייבא אתרוגים ממדינות אחרות, ובמיוחד חרדו החסידים להשיג אתרוג ממרחקים בעבור הרבי הקדוש שבליזענסק. ואולם ככל שנקפו הימים התברר, כי המשימה קשה עוד יותר מששיערו בתחילה.

במוצאי יום הכיפורים, קרא רבי אלימלך, לבנו רבי אלעזר, והורה לו לצאת בנסיעה מהירה לאחת הערים בפרוסיה - היא גרמניה - כדי לקנות שם אתרוג הדר לחג הסוכות. על אף שנהיר היה לרבי אלעזר כי בדרך הטבע אין לו סיכוי לשוב מן הדרך הרחוקה לפני החג, לא שאל שאלות ולא הקשה קושיות, כי אם יצא תיכף ומיד למלאות אחר מצוות אביו.

ברכת הגומל, והוסיף: כמה צריך להרגיש את הנס הגדול, ולהודות להקב"ה על כך! בגמרא איתא (ב"ק י.) כי בור של עשרה טפחים יכול להמית, על אחת כמה וכמה כאשר יצא חי מנפילה מגובה שמונה עשר אמות, הרי זה ממש חסדי השי"ת. היום הוא אושפיזא דאהרן כהנא רבא, והוא בחינת הוד, [עיין בזה"ק (ח"א, רסא). דרגא דאהרן דאחיד בהוד] שרומז להודיה, ואתה כהן נכדו של הרב הגדול ר' אהרן זאב הכהן [היה אב"ד בדאברא, מחסידי הרבי הזקן מווארקי זצ"ל ונתגדל אצלו, כי הוריו נסתלקו ל"ע בהיותו ילד בן שנה וחצי, הוא נפטר בכ"ז סיון תר"ג, והסתופף ג"כ אצל האדמו"ר הזקן מאלכסנדר זצ"ל] וצריך אתה להודות להשי"ת על הנס הגדול שגעשה עמך.

נתן הרבי את הסידור בידי, והאברכים סייעו לו לעלות לבימה, וכך ברך הגומל, והרבי שם את ידיו הקדושות על ראשו וענה בקול 'מי שגמלך טוב הוא יגמלך כל טוב סלה'.

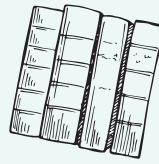
הישמה ישראל חזר בהתרגשות ואמר 'כמה לא חלי ולא מרגיש גברא דמריה סייעיה' (יומא דף כב:), ליפול מגובה שמונה עשר אמות ולהישאר בחיים, ממש חסדי השי"ת, ושוב הניח הרב את ידיו הקדושות על ראשו ואמר 'אני מודה להשי"ת ומברך אותך שתחיה ותחיה ותחיה! [זאלסט לעבען און לעבען און לעבען]. (תולדות הישמה ישראל - חלק ב' עמ' שטז)

לאחר תפילת ליל החג, בעודו יושב בבית הכנסת והוגה בספר, פנה אליו לפתע אחד מיהודי המקום ושאל: "היכן מתכוננים אתם לסעוד בהג הסוכות?" ועוד בטרום הספיק רבי אלעזר להשיב, המשיך הלה ואמר: "בבית הוכלו למצוא סוכה כשירה למהדרין והינכם מוזמנים לסעוד אצלי במשך כל ימי החג!" עם כניסתם אל בית האיש, אורו עיניו של רבי אלעזר, למראה הבית היהודי המובהק שניגלה לעיניו. מזהות גדולות קבועות היו בפתחים, הצניעות ניכרה היטב בהלל וריח של יהדות שורשית בדרך ישראל סבא נדף מכל פינה. מלבד התלבושת האשכנזית של בעל הבית כודכם של מרבית היהודים בפרוסיה, התנהל כל הבית על פי התורה והמצווה, וגם הסוכה המפוארת, אשר לתוכה הוביל בעל הבית את אורחו ענתה על כל הדישות ההלכה ללא שום פגם ופקפוק.

חסידים ואנשי מעשה לצד המוני עמך ישראל וגם צדיקים נסתרים מל"ו הצדיקים הנסתרים שבדור, מכתתים היו את רגליהם לליזענסק, כדי לשחרר לפתחו של צדיק הדור, הרה"ק הרבי רבי אלימלך מליזענסק זצ"ל. על אחד מהם, אשר הופיע ביום מן הימים בליזענסק, מסופר הסיפור הבא:

בין ההמונים שצבאו על פתח היכלו של הרבי רבי אלימלך, צצה לפתע דמותו של אדם לבוש בחליפה קצרה, כמנהג הגויים, דבר שהיה בלתי מצוי בימים ההם בין שלומי אמוני ישראל יושבי מדינות גאליציא ופולין. תלבושת כזו, הוכיחה בדרך כלל על בעליה, כי פרש מדרך ישראל סבא, רחמנא ליצלן, והתבולל בין

ואכן לאחר מאמץ ויגיעה לא מועטים, עלה בידי רבי אלעזר לרכוש אתרוג מהודו כדת וכהלכה, ואולם הדבר היה כבר בערב החג כאשר האפשרות לחזור הביתה לפני החג שוב לא היתה במציאות, והוא נאלץ להשלים עם הרעיון כי יאלץ לחגוג את חג הסוכות בניכר.

כל אותו היום, התרוצץ רבי אלעזר בין חצרות התושבים היהודיים שבאותה העיר, כשהוא תר אחר סוכה כשרה כדת וכהלכה, אשר ניתן יהיה לברך עליה "לישב בסוכה" ללא חשש ולסעוד בתוכה את סעודת החג - אך לשווא. תושבי המקום לא הצטיינו בדקדוקים יתרים בהלכה, והסוכות המועטות שהוקמו בעיר היו כשרות אך בדיעבד. עגמת נפשו של רבי אלעזר עקב כך היתה גדולה ורבה, פי כמה וכמה מזו שגרמה לו שהשייה בחג בארץ נוכריה. בדלית ברירה גמר בלבו כי מלבד סעודת החובה שבליל החג הראשון, יכלכל את עצמו במשך כל ימי החג בפירות ובירקות בלבד, ובכך יפטור את עצמו מחיוב אכילה בסוכה מדאורייתא.

לאחר תפילת ליל החג, בעודו יושב בבית הכנסת והוגה בספר, פנה אליו לפתע אחד מיהודי המקום ושאל: "היכן מתכוננים אתם לסעוד בחג הסוכות?" ועוד בטרם הספיק רבי אלעזר להשיב, המשיך הלה ואמר: "בביתי תוכלו למצוא סוכה כשירה למהדרין והינכם מוזמנים לסעוד אצלי במשך כל ימי החג!"

עם כניסתם אל בית האיש, אורו עיניו של רבי אלעזר, למראה הבית היהודי המובהק שניגלה לעיניו. מזוזות גדולות קבועות היו בפתחים, הצניעות ניכרה היטב בחלל וריח של יהדות שורשית בדרך ישראל סבא נדף מכל פינה. מלבד התלבושת האשכנזית של בעל הבית כדרכם של מרבית היהודים בפרוסיה, התנהל כל הבית על פי התורה והמצווה, וגם הסוכה המפוארת, אשר לתוכה הוביל בעל הבית את אורחו ענתה על כל דרישות ההלכה ללא שום פגם ופקפק.

לאחר שנוכה ביראת השמים המופלגת של האיש ובני ביתו, ולאחר ששוחח עימו בדברי תורה והלכה ונוכח לדעת, כי גם בדיני הכשרות יכול הוא להיות סמוך ובטוח על האיש ועל ביתו. ניאות רבי אלעזר לסעוד את סעודות החג על שולחנם. ואכן נחת רוח מרובה מצא רבי אלעזר בצל קורת מארחו אשר אף ידע לערוך את שולחנו לפני ה', ולא פסק פומיה בכל שעת הסעודה מדברי תורה שמחים ומאירים כדרך גוברין יהודאין, תלמידי חכמים יראי ה' וחושבי שמו.

לאחר תום ימי החג, כאשר בא רבי אלעזר להיפרד מעל מארחו ולהודות לו מקרב לב על הכנסת האורחים הנאה שנהג בו ועל ההנאה הרוחנית העצומה שהסב לו במחיצתו, הואיל לבטא בשפתיו

לאחר מאמץ ויגיעה לא מועטים, עלה בידי רבי אלעזר לרכוש אתרוג מהודו כדת וכהלכה, ואולם הדבר היה כבר בערב החג כאשר האפשרות לחזור הביתה לפני החג שוב לא היתה במציאות, והוא נאלץ להשלים עם הרעיון כי יאלץ לחגוג את חג הסוכות בניכר.

תמיהה שניצבה בפניו במשך כל ימי החג ולא ידע את פתרונה: "ברשותכם" - נענה ואמר למארחו - "אבקש לדעת את פשר הכיסא הריק, אשר הוצג בראש השולחן לצדכם בסוכה, בכל הסעודות בכל ימי החג והמועד, מבלי שאיש יישב עליו!" מדוע ריק? - התפלא המארח על השואל ועל שאלתו - "וכי לא ראייתם כי ביום הראשון ישב עליו אברהם אבינו, ביום השני - יצחק אבינו, ביום השלישי - יעקב אבינו, וכן בשאר הימים לפי סדר בואם של האושפיזין הקדושים!?"

"לא לא ראייתם!" - הודה רבי אלעזר. "חבל! חבל מאוד שלא ראייתם אותם!" הצטער המארח האשכנזי מעומק לבו. כאשר חזר רבי אלעזר מפרוסיה אל בית אביו לליזענסק, מיהר לספר לפניו בראשונה בהתרגשות מרובה, את דבר הכיסא הריק אשר ניצב בסוכת מארחו ואת ההסבר שקיבל על כך. התחייך רבי אלימלך חיוך רב משמעות ופתח ואמר: הבטחתי לך כי בעזרת השם, תבין את פשר קבלת הפנים הנלבבת שערכתי ליהודי האשכנזי שביקר אצלי לא מכבר. ובכן לשם כך שיערתי אותך לפרוסיה, כדי שתזכה להכיר מקרוב את אותו יהודי אחד מן הצדיקים הנסתרים שבדור, הזוכה לראות עין בעין את האושפיזין הקדושים, המבקרים בסוכתו מדי שנה בשנה.

"ועתה אגלה לך גם, כי האיש ביקש ממני אז להתפלל בעדו שהשכינה הקדושה אשר אותה הוא אוהב בכל לבו ונפשו, תאהב אף היא אותו!"

[למען לא יטעה הטועה לומר, כי מסיפור זה מוכח, שאין להקפיד על הלבוש ועל הסביבה וכי ניתן להתלבש כאשכנזי ולהתגורר בעיר 'אשכנזית', ואף על פי כן לזכות לארח את שבעת הרועים בסוכה... נענה ונאמר: לא היא! אדרבה! דוק מינה לאיך גיסא: רק מי שהוא בעל מדריגה כה נעלה, הזוכה לארח את שבעת הרועים בסוכתו - הוא, ולא אחר, רשאי להסתיר את עצמו בלבוש 'אשכנזי' ולהתגורר בעיר 'אשכנזית' מבלי לחשוש פן יבולע לו].

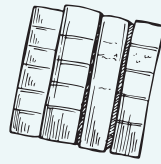
צנתרות הזהב (ח"ב עמ' סב)

זכך תוארו הדברים בעדות היה מפי מי שנכח באותו מעמד: "...אותו ערב של שמחת-תורה נערכו 'הקפות' בצדיק שלנו. 'הקפות' משונות במקשת. ספר-התורה היה מונח בתוך מחבואו, כי פחדנו בעד גודל הספר, שלא ייפול לידי הטמאים... לכן סידרנו את ה'הקפות' באופן שיהלום תנאי מהתרת.

"כל אחד ואחד שנכנס לצדיק, היה הולך וסובב את דרגש העץ, אשר בתוכו טמון היה האוצר הגדול שלנו. בהגיעו למקום היה מתכופף ומנשק את הגזוילים, וזכך הלך המצעד הזה, בצנעה ובחשאי, ובהתאפקות יתרה, אם-כי באוהינו הדהד הפזמון החסידי מן הימים ההם, אשר קיבל משמעות כל-קך עצומה וכל-קך ממשית במחנה שלנו - 'שישו ושמחו בשמחת-תורה, כי היא לנו עז ואורה'"

צ'נסטוחוב, העיר הפולנית, הייתה עד מלחמת-העולם השנייה

מהמחסן. הסנדלר הצליח לשחד את הקצין הממונה, אף שעלול היה הדבר לעלות לו בחייו.

בראש-השנה הצליח להוציא משם שופר, ואילו עתה, לאחר שהבטיח לקצין כי יכין לו זוג מגפיים מהודרים, כשם שהכין בעבור מפקדים בכירים יותר, הרשה לו הקצין לקחת ספר-תורה.

הסנדלר בחר ספר-תורה קטן, כי רק אותו היה מסוגל לכרוך סביב גופו. כך, מתוך סיכון עצמי רב, הצליח לחזור אל המחנה וספר-התורה עמו, בלי למשוך את תשומת-לב השומרים. לאחר מכן התברר כי ספר-התורה ניצל ברגע האחרון ממש, שכן הגרמנים כבר החלו להכין מוקד גדול, שבו ישרפו את כל תשמישי הקדושה שרוכזו במחסן.

"מי מקבל עליו להטמין את ספר-התורה?" – פנה הסנדלר הגיבור אל הקבוצה שכונתה 'המתפללים'. הללו דאגו לערוך תפילה בכל שבת-קודש בפינה נסתרת בין המיטות.

מישהו הגה רעיון והחברים ניגשו לביצוע. הם שלפו אחד מקרשי דרגשי העץ, ובחלל שנוצר הכניסו את ספר-התורה הקטן. הקרש הושב על כנו כאילו לא אירע דבר.

הגיע ליל שמחת-תורה. ההתרגשות גאתה. מכל הצריפים נאספו ובאו הרש אל הצריף שבו היה טמון ספר-התורה. החשש פן ייודע לשומרים על דבר ספר-התורה ופן יאונה לו רע, גדול היה מחששם של האנשים לחייהם. לכן החליטו שלא להוציאו ממקומו, אלא רק לגלותו מעט. הקרש הוזז וגוויליו של ספר-התורה נגלו לעיני המתפללים.

וכך תוארו הדברים בעדות היה מפי מי שנכח באותו מעמד: "... אותו ערב של שמחת-תורה נערכו 'הקפות' בצריף שלנו. 'הקפות' משונות במקצת. ספר-התורה היה מונח בתוך מחבואו, כי פחדנו בעד גורל הספר, שלא ייפול לידי הטמאים... לכן סידרנו את 'הקפות' באופן שיהלום תנאי מחתרת.

"כל אחד ואחד שנכנס לצריף, היה הולך וסובב את דרגש העץ, אשר בתוכו טמון היה האוצר הגדול שלנו. בהגיעו למקום היה מתכופף ומנשק את הגווילים, וכך הלך המצעד הזה, בצנעה ובחשאי, ובהתאפקות יתרה, אם-כי באוזנינו הזהד הפזמון החסידי מן הימים ההם, אשר קיבל משמעות כל-כך עצומה וכל-כך ממשית במחנה שלנו – 'שישו ושמחו בשמחת-תורה, כי היא לנו עוז ואורה'."

בסופו של דבר ניצל ספר-התורה הזה והובא ארצה על-ידי ר' נח אדליסט. כאן נמסר לבית-הכנסת של חסידי גור בבני-ברק.

(גל שיחת השבוע)

ויהי אך שמע רבי אהרן את דברי דודו הזדעזע כולו ופניו השתנו מדוב התרגשות. מיד קם על רגליו והכריז: האם בשביל איש גזע כמוני ינזק הלילה איש מישראל, חס ושלום! השיבו ר' מנלה: לא אוכל לשנות מדברי רבינו, מצוה לשמוע דברי חכמים, הלא כך ציונו ודברי רבינו קדושים! רבי אהרן הפציר בדודו לחזור בו מההלטתו, אך רבי מנלה עמד בשלו, עלי לקיים דברי

מרכז יהודי שוקק, עד שהגיע יום מר ויד הכורת הנאצי עלתה עליה. כל היהודים נכלאו בגטו, שהיה השלישי בגודלו אחרי גטאות ורשה ולבוב בפולין הכבושה.

בערב יום-הכיפורים תש"ג באה אל הגטו יחידת אס-אס 'מובחרת', שהתפארה בהצלחותיה בשילוח כרבע מיליון יהודים למשרפות בטרבלינקה. צ'נסטוחוב נחשבה בעיניהם מלאכה קלה, שכן בה היו כחמישים אלף יהודים 'בלבד'.

במשך השנה ערכו הרוצחים כמה וכמה 'אקציות' [=ריכוז יהודים לקראת גירוש והשמדה]. הראשונה בהן הייתה 'האקציה הגדולה', שבה נלקחו רוב יהודי צ'נסטוחוב והובלו בקרונות בקר אל מחנה טרבלינקה.

כמה אלפי יהודים השאירו הגרמנים בגטו. על אלה הוטל לעבוד מבוקר עד ערב בבתי-החרושת שליד צ'נסטוחוב, האחד מפעל למתכות והשני לייצור כדורי רובים. שוטרי האס-אס עמדו על גבם של העובדים והקפידו שלא יפסיקו את עבודתם לרגע.

המפעל לייצור כדורי הרובים נקרא 'האסאג', ובו נאלצה שארית הפלטה של גטו צ'נסטוחוב לייצר בעבור המרצחים את כדורי הרובים שבהם טבחו ביהודים.

יהודי מיוחד היה הסנדלר של המחנה. הוא היה אומן במלאכתו, ובין השאר הוטל עליו לתקן את נעליהם ומגפיהם של הקצינים והחיילים. לכן התאפשרה לו תנועה חופשית יותר בין הגטו ובין מחנה העבודה.

כך אירע שבראש-השנה הופיע פתאום ובידו שופר. זו הייתה הפתעה מרגינת-לב לכל מי שהתאספו בצריפו בשעת הפסקת הצהריים, ושמעו תקיעות חרישיות. הסנדלר לא סיפר מניין השיג את השופר.

באחד מימי חג-הסוכות עברה התלחשות: "הסנדלר מתעכב. עדיין לא חזר מהגטו. מי יודע מה יביא הפעם".

רגיל היה הסנדלר לחזור מהגטו בשעה מאוחרת, לאחר חלוקת הארוחה. כשהיה בא, היה פונה תחילה אל המטבח, לקבל את המנה המיוחדת שנשמרה בעבורו. באותו יום לא פנה אל המטבח כהרגלו. היו שראו אותו נכנס מיד אל צריפו, ועושה דבר-מה מאחורי דרגש עץ גדול.

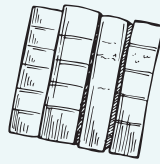
השמועה עשתה לה כנפיים: הסנדלר הצליח להחדיר אל המחנה ספר-תורה קטן! "קרב ובא חג שמחת-תורה, ואנחנו נזכה לרקוד עם ספר-תורה ממש", אמר הסנדלר בעיניים נוצצות.

הכול היו סקרנים לדעת כיצד הצליח הסנדלר במבצע כזה, אך הוא שמר את סודו ולא גילה דבר. עם זה, יודעי דבר חקרו ודרשו עד שהתמונה התבהרה.

לאחר כיבוש הגטו ריכזו הנאצים במחסן גדול בקצה העיר את כל תשמישי הקדושה שאספו. על המחסן העמידו שמירה קפדנית במיוחד. בדרך רגילה לא הייתה כל אפשרות להציל דבר-מה

השמועה עשתה לה כנפיים: הסנדלר הצליח להחדיר אל המחנה ספר-תורה קטן! "קרב ובא חג שמחת-תורה, ואנחנו נזכה לרקוד עם ספר-תורה ממש", אמר הסנדלר בעיניים נוצצות...

שלא כהרגלו ויאמר: דע לך דודי היקר, אם בגללי ח"ו יפול משערת ראשו ארצה והאיש יפגע פגיעה כלשהי אנקום בך בזה ובבא. ואחר קם ועזב את בית דודו והלך הביתה. דברי רבי אהרן שנאמר בהקפדה רבה ובהתרגשות עצומה זעזעו את ר' מנלה וכמעט שהתעלף מרוב פחד וחרדה. מלחמה פנימית תקפה אותו. מצד אחד הוראת רבו הקדוש, ומצד שני התראת רבי אהרן שנאמרה בצורה שאיננה משתמעת לשתי פנים. הוא הרגיש שכוחותיו עוזבים אותו ולא יחזיק מעמד. לבסוף נשבר. ר' מנלה החליט לחדול בינתיים מפעולה אשר עלולה לפגוע במתנגד ולחכות.

כעבור מספר חודשים שוב הזדמן רבי מנלה אצל רבו במעזריטש. והנה אך פתח את דלת רבו לקבל ברכת שלום, שאל אותו המגיד: ר' מנלה, האם קיימת את אשר צויתוך. רבי מנלה נבהל ומשתומם למשמע אזניו הוריד עיניו מרוב בושה ולא יכול להביט בפני רבו.

יסלח לי רבינו, בכל לבי רציתי לקיים דברי רבי ומוורי כפי שעשיתי זאת מעודי ועד היום הזה, אך מה אעשה שרבי אהרן השביעיני לאמר, אם תיגע באיש ח"ו לרעה אנקום בך בזה ובבא, יראתי פן ח"ו אכווה בגחלתו של האי צדיק וקדוש, תלמידו החביב של רבינו, לכן נאלצתי לחדול מלבצע את הפקודה.

בקול רפה, כשדמעות חונקות בגרונו, אמר: יסלח לי רבינו, בכל לבי רציתי לקיים דברי רבי ומורי כפי שעשיתי זאת מעודי ועד היום הזה, אך מה אעשה שרבי אהרן השביעיני לאמר, אם תיגע באיש ח"ו לרעה אנקום בך בזה ובבא, יראתי פן ח"ו אכווה בגחלתו של האי צדיק וקדוש, תלמידו החביב של רבינו, לכן נאלצתי לחדול מלבצע את הפקודה.

המגיד לא הגיב מיד. עצם את עיניו. קימט את מצחו. עמד דקות מספר בשקט, כמהרהר ובוחן סוגיא קשה, ואחר פנה אל ר' מנלה, הסתכל עליו בחיבה כשפניו מביעות שלווה נפש ואמר: נכון הדבר, צדקת ר' מנלה, יש לחשוש מפני הקפדת רבי אהרן שלי, כוחו רב מאד.

אולם דע לך שבזה גרם לעצמו שגם להבא יסבול מהתנגדות. ולא הוא בלבד, אלא גם בניו אחריו. אילו בא המתנגד הלז על עונשו כפי שמגיע לו והיו התוצאות מכריעות, כל ההתנגדות היתה בטלה ועוברת מהעולם, אך עכשיו אין כבר לשנות את הדבר, וחבל.

את הסיפור הזה סיפר נכדו הרה"ק רבי אהרן השני מקרלין זיע"א, בעל 'בית אהרן' למחותנו הרה"ק רבי אלימלך מגרודזיסק זיע"א, בעל 'אמרי אלימלך', כשישבו בצוותא בסעודת ברית מילה של נכדם הרה"ק רבי ישראל הינוקא מסטולין זיע"א. מתוכן סיפור הנ"ל אפשר ללמוד מה גדולה היתה קדושתו ענוותנותו ואהבתו לכל יהודי, מעביר על מדותיו גם לאלה ששנאו אותו ופגעו בו לרעה. (בית קרלין סטולין עמוד מח)

רבינו! ויהי כראות רבי אהרן שלא יעלה בידו להשפיע על דודו, הרים קולו שלא כהרגלו ויאמר: דע לך דודי היקר, אם בגללי ח"ו יפול משערת ראשו ארצה והאיש יפגע פגיעה כלשהי אנקום בך בזה ובבא

פעם בשמחת תורה בבית הכנסת שם התפלל גם הרה"ק רבי אהרן הגדול מקרלין זיע"א הרבו הילדים במעשי קונדס להרבות בשמחה. רבי אהרן לא גער בהם, אף לא הפריע למעשיהם וגם לא מיחה.

לפתע קפץ אחד מראשי המתנגדים, אשר יתכן שחיכה להזדמנות כזאת שיוכל לפגוע בחסידים, ובזריזות ניגש אל רבי אהרן וסטר לו על פניו. הצדיק רבי אהרן, ברוב ענוותנותו, עבר על מדותיו ולא הגיב על מעשה מחפיר זה. המשיך בריקודים ביתר שאת ולא פסק מלשמוח ומלשמח אחרים, כאילו לא אירע דבר. מצב רוחו לא נשתנה במאומה, בחינת ה'נעלבים ואינם עולבים שומעים חרפתם ואינם משיבים'. אולם בכך לא הסתיים המקרה.

בקרלין התגורר דודו של רבי אהרן, רבי מנלה, שהיה ממקורביו של הרה"ק המגיד ממעזריטש זיע"א, צדיק תמים, ונחבא אל הכלים. אך עם זאת מכובד בין אחיו היהודים, וכן בקרב הנכרים. רבי מנלה היה שתדלן נאמן ועתיר נכסים. מושל המחוז העריך אותו מאד והתחשב בהמלצותיו. מדי פעם בפעם נסע לרבו המגיד הקדוש, למעזריטש, והסתופף בצלו. והנה אחרי המקרה המעציב, בהגיע רבי מנלה למעזריטש שאל המגיד מפיו לשלומו של רבי אהרן. ר' מנלה השיב כי תודות להשי"ת החיים והשלום אתו, ואגב אורחא סיפר לו על המקרה המוזר והמחפיר שקרה בשמחת תורה בבית הכנסת.

התרעם מאד המגיד על הדבר והיטב חרה לו על האיש שהעז לפגוע באיש קדוש כרבי אהרן הגדול. מיד פנה לר' מנלה שיחזור הביתה ללא דיחוי וישתדל שיענישו את המתחצף, וכאשר עשה כן ייעשה לו. כשסיים ברכו ופטרו לשלום בברכת פרידה. ר' מנלה ניסה לבקש מרבו שירשה לו לפחות לשבות אצלו שבת אחת ואחר ישוב הביתה בהקדם האפשרי, אך רבו המגיד זרזו לצאת מיד לדרכו. באין ברירה ארז את חפציו ויצא לדרך.

כאשר ירד הלילה הרגיש עייפות מטורח הנסיעה, ויאמר למשרתו שיסור לבית יהודי המתגורר בקרבת מקום למנוחה וללינת לילה, וכאשר יאיר היום ימשיכו בדרכם הביתה. כשהגיע הביתה ונודע לרבי אהרן כי שב דודו ממעזריטש באורח פתאומי נבהל מאד, ובלבו חשב הלא דבר הוא. קם בחפזו והלך אל דודו להודיע סיבת שובו. ר' מנלה שמח לקראתו וסיפר לו את כל השתלשלות הענין ועל המשימה שרבו הטיל עליו, והוסיף שמיד הוא מתפנה לטפל בעסק הביש ולהשיב לאיש כגמולו וכרוע מעלליו, מדה כנגד מדה.

ויהי אך שמע רבי אהרן את דברי דודו הזדעזע כולו ופניו השתנו מרוב התרגשות. מיד קם על רגליו והכריז: האם בשביל איש גרוע כמוני יזוק חלילה איש מישראל, חס ושלום! השיבו ר' מנלה: לא אוכל לשנות מדברי רבינו, מצוה לשמוע דברי חכמים, הלא כך ציוני ודברי רבינו קדושים! רבי אהרן הפציר בדודו לחזור בו מהחלטתו, אך רבי מנלה עמד בשלו, עלי לקיים דברי רבינו! ויהי כראות רבי אהרן שלא יעלה בידו להשפיע על דודו, הרים קולו

פנינים על הפרשה:

ד' מינים רומזים לאדם שיקדש גופו

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל (ויקרא כג מ). אפשר לרמז למה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (תנחומא אמור כב), דלמה קראו 'יום ראשון' שהרי חמשה עשר יום הוא, ואמרו, ד'ראשון' לחשבון עונות, משום דביום הכפורים נתכפרו עונותיהם של ישראל, ומכאן ואילך חשבנא, לפיכך קראו 'ראשון' לחשבון עונות:

העיקר הוא שמירת הברית בקדושה

לפיכך באה התורה להזהיר, ולקחתם לכם ביום הראשון, דהיגו הרי רפואה שהיא שמירה לכם, פרי עץ הדר הוא אות ברית קדש כדאמר בזהר הקדוש (ח"ב קפ"ז), והוא אתרוג. ובו התחילה התורה תחלה, לרמז דהעקר הוא שמירת ברית קדש, דאם אין שמירת הברית אין כלום. והנה אתרוג עם שני כוללים גימטריא 'ברית'. וקראתו התורה פרי עץ הדר לומר, פרי שהוא עושה פריה ורביה, עץ שהוא עקר הגוף, לפי שהאדם נקרא 'עץ השדה' (דברים כ יט), הדר בעיניו שיהיה מהדר ושמור בקדושה ובטהרה:

צריך שלבו וכל מחשבותיו יהיו רק לעבודת ה'

כפת תמרים הוא הלולב, והוא רומז ללב, כמשמעו, 'לולב' לו לב. לומר, דמהשתא דלשרי חשבנא יעשה לב חדש. ומה שקראתו התורה כפת תמרים לרמז, דסנסני תמרה הם רבים זה אחר זה, הכא נמי המחשבות ד'רות מחשבות בלב איש' (משלי יט כא), זו עולה זו יורדת, והטורד במחשבתו לא נשארה לו עבודת ה', ולזה אמרה כפת לשון קשירה, כמו 'כפתו בסרבליהו' (דניאל ג כא), דבעינן כל המחשבות יחדו יהיו תמיד קשורים קשר אחד לעבודתו יתברך, כשאר הצדיקים שמחשבותם תמיד עם ה', והצדיקים נמשלו לתמר, שנאמר (תהלים צב ג) 'צדיק כתמר יפרח'. וזהו כפת תמרים דהיגו הלב יהיה כפות וקשור לעבודתו יתברך כמו הצדיקים הנמשלו לתמר, ולכן יטהר לבו ומחשבותיו ביותר, כי עקר הטהרה בלב תלויה:

ההדס רמה לעיניים ורומז שצריך לשמרם כראוי

וענף עץ עבת הוא ההדס, הדומה לעינים, שצריך לשמר עיניו מדאות ברע, משום דעינא ולבא סרסורי עברה ניגהו (ירושלמי ברכות פ"א ה"ה), ואם לא עשה להם שמירה כראוי כל הגוף נגדר אחריהם. ומה שקראתם התורה ענף עץ עבת, לפי שהקדוש ברוך הוא עשה הגבינים על העינים, לפי שכשרואה האדם בעיניו דבר שאסור לראות יסתם עיניו מיד, לפיכך אמר וענף עץ עבת, דהיגו הענפים שהם הגבינים שעשה הקדוש ברוך הוא לעינים, ששומרים ומגנים עליהם כמו הענפים השומרים את האילן, כך אלו עבותים ומגנים על העינים, אם תראה שום דבר רע מיד תסתם אותם. והנה ענף גימטריא 'עיניכם', ועץ גימטריא 'עיניך', עבת קרי בה 'בת ע"ך', לרמז העינים בכל התבות, דהם הענף והם העץ והם העבת, דכל עקר הגוף בהם תלוי, דאם אין עין רואה אין הלב חומד [וכו']:

הערבה רומזה לשפתים ושצריך לשמרם

וערבי נחל, הם רומזים לשפתים, ישמר שפתיו מלדבר דברים בטלים, וכל שכן דברים הרעים. והנה, העושה שפתיו ברשותו ומה שירצה לדבר בהם מדבר בלי מניעה, כמו שאמר דוד המלך עליו השלום (תהלים יב ה) 'אשר אמרו ללשוננו נגביר שפתינו אהנו', הרי הוא דומה לנחל שאינו פוסק והולך. באמת אותם דברים אין בהם ממש, כערבי נחל שאין בהם לא ריח ולא טעם. והנה ערבי נחל גימטריא 'זה נחש', לרמז דבעל דברים בעל הלשון, הוא דומה לנחש, ונתן מקום לנחש לשלט עליו. ועוד, וערבי נחל עם האותיות עם שני כוללים, גימטריא 'שפה' עם הכולל, הוא חשבון 'שכינה', לרמז דהשומר שפתיו, השכינה שורה עליו ומשמרתו:

עצות וסגולות:

ירח האיתנים (ג')

אחרי הכפרה ביו"כ, מתחיל השבון העיונות

והנה אמרו רבותינו ז"ל (תנחומא אמור כב) 'ולקחתם לכם ביום הראשון' (ויקרא כג מ), ראשון לחשבון עונות. משום דכל עונות בני ישראל נתכפרו ביום הכפורים, וד' ימים שבין יום הכפורים ליום הראשון בני ישראל עוסקים וטורחים בעשיית סכה ולולב, ואין חטא בא על ידם, אך מיום הראשון מתחיל חשבון עונות:

(אלף בינה תהלים קיט אות ש)

לא יהום על הוצאת שבת ויו"ט

צריך האדם לענג השבתות וימים טובים תענוג גדול (שבת קיח.), ולא יחש על הוצאת שיוציא עליהם כלל. וזה רמזו הראשונים במה שאמרו כל מזונותיו של אדם קצובים לו מתשרי עד תשרי חוץ מתשרי, ד'תשרי' ראשי תבות תורה שבתות ראשי חדשים ימים טובים (ביצה טז. פסיקתא דרב כהנא כז א.). (מעגלי צדק אות ח"ת, ד"ה חשתי)

הדיבור פועל בעולמות העליונים!

דהדברים שמוציא אדם מפיו עושים פעולות למעלה (זוהר ח"ב ק: ח"ג לא.), ולפיכך יש חמרא גדולה בלשון הרע, דפוגם בעולמות עליונים למעלה, והוא הדין דברים בטלים.

(פיתוחי חותם פרשת ויקהל, ד"ה ויקהל משה)

ההתגרות של היצר מאכילה ושתיה מיותרת

דהתגרות יצר הרע וכחותיו הם מאכילה ושתיה יתרה וכו' (ח"א קיא.). ואין שמירה לאדם מיצר הרע יותר ממעוט אכילה ושתיה, כאשר חכמים הגידו.

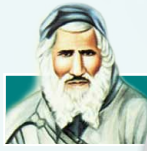
(אלף בינה, אות מ"ם ה)

עיקר עשית המצוות – בשמחה

העקר הוא עשית המצוות בשמחה, כמו שדרשו רבותינו זכרונם לברכה (שבת ל:.) על פסוק (קהלת ח טו) 'ושבחתני אני את השמחה', זו שמחה של מצוה. דעל ידי השמחה ששמח האדם במצוות, מאידים נפש רוח נשמה שלו הארה גדולה (שבת שם).

(מעגלי צדק אות דל"ת, ד"ה דרך מצותיך)

פניני אביר יעקב

מחוזרים לתורתו של המקובל האלקי רבי יעקב אבוחצירא ז"ל ע

(תהלים יב, ונהוג לאומרו בשמיני עצרת). השמינית ראשי תבות 'היום יום שמחת תורה נשמחה מאד יחד', לרמז דביום שמחת התורה צריכים כל ישראל לשמח שמחה גדולה עד מאד על גמרה של תורה וגם על התחלחה. והנה על השמינית גימטריא 'בראשית' עם הכוללים, לרמז על התחלת התורה. ואפשר דלזה רמז נמי דוד המלך עליו השלום שאמר (שם קיח כד-כה) 'זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו, אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּה ה' הַצְּלִיחָה נָּא'. 'זה היום עשה ה', הוא יום שמחת התורה, נגילה ונשמחה בו', שתי שמחות, אחת כנגד גמרה של תורה ואחת כנגד התחלחה. וכנגד גמרה של תורה אמר 'אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָּא', דהינו ששואלים ומבקשים מלפניו יתברך שישוענו ויכפר וימחל לנו על כל עונותינו וחסותינו של השנה שעברה, ובזה שירך לשון תשועה. ואָנָּה ה' הַצְּלִיחָה נָּא כנגד התחלת התורה, שאנו שואלים ומבקשים מלפניו יתברך שיצליחנו בשנה זו הבאה עלינו לשלום בתורה הקדושה, לעסק בה לשמה ולקיים כל מצותיה, וזהו לשון 'הצליחה':

עיקר תפילותינו להצלחה בתורה ומצוות

והנה 'הצליחה' במלוי ה"א צד"י למ"ד יו"ד ח"ת ה"א גימטריא 'זה התורה', להודיע שההצלחה הזאת שאנו שואלים היא להצלחת התורה. עוד, 'הושיעה הצליחה' עם שני כוללים גימטריא 'המצוות' עם האותיות, לרמז דעקר תפלותינו ובקשותינו הוא שיעזרנו השם על כבוד שמו לעסק בתורה ולקיים מצותיה, כי זהו עקר העולם ועקר האדם, ועל זה אנו אומרים 'אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָּא אָנָּה ה' הַצְּלִיחָה נָּא': (מחשוף הלבן פרשת ראה)

ולפיקך צריך לטהר עצמו, ולקדש האברים הנזכרים כראוי, ולשמר משמרת מכאן ולהבא כראוי:

(פיתוחי חותם פרשת אמור)

ד' מינים מרמזים לאברי הגוף

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל (ויקרא כג מ).

עוד רמזו רבותינו זכרונם לברכה (שם יד) בלולב ומיניו שהארתו כנגד הלב, והלולב כנגד השדרה שהוא עקר גוף האדם, וההדס כנגד העינים, והערבה כנגד השפתים. לרמז דצריך האדם לטהר כל אבריו שיהיו כלם משעבדים למקום, ולא יהיה שום אחד חלוק מחברו. וכל זה בא על ידי תשובה שיתעורר האדם לשוב בתשובה ולתקן את אבריו לעבודתו יתברך. וזה הענין הנרמז בלולב, צריכים בני ישראל להתעורר ולעשות כשוראים הצדיק נסתלק מביניהם, לתקן את אבריהם, ולהתתקן ביניהם בהצטרפותם באגדה אחת ובקשר אחד, וכל אחד מעורר את חברו וזה מוכיח לזה וזה לזה להורותו דרך ישרה. לזה אמר 'ולקחתם לכם ביום הראשון' תקף ומיד במיתת הצדיק כל מה שנרמז בלולב, כן תעשו בפעל לתקון איברים שלכם ולתקון כללותיכם:

(דורש טוב, דרוש י' לנפטרים)

טעמי השמחה בשמחת תורה

למנצח על השמינית מזמור לדוד. הושיעה ה' כי גמר חסיד וגו'

מחוזרים

הניוז היומי מבית עוז והדר - אור לישרים

ככה מתחילים את היום!

ישירות למייל האישי

לחץ כאן להצטרפות

- ווארט יומי
- סיפור יומי
- הלכה יומית
- אור החיים הקי
- יומי • פניני אביר
- יעקב • זוהר יומי
- פניני הדף היומי
- זיכרון לצדיק

האם מותר לקנות מצוות ממועות מעשר כספים

בגמ': הריני נזיר ואגלה ממועות מעשר שני מהו אמר ליה נדור ואינו יוצא נזיר ואינו מגלה (ביצה יט, ב).

כתב הט"ז ביורה דעה (סי' רמא סק"א), בענין שנוהגים לקנות מצוות בבית הכנסת ממועות של מעשר כספים, שהדין תלוי, אם בשעת קניית המצוות היתה דעתו שקונה אותם ע"י מעות של מעשר כספים מותר, שהרי הכסף הולך לצדקה, אבל אם בשעת קניית המצוות לא היתה דעתו לשלם בכסף של מעשר כספים, רק אחר כך נמלך בדעתו לשלם ממועות של מעשר כספים, הרי זה כפורע חובו מן המעשר ואסור לעשות כן.

ובתשובות המהר"ם שיק (י"ד סי' רל), מקשה על דברי הט"ז הללו מהגמרא בסוגיין, שאמרו על האומר הריני נזיר ואגלה ממועות של מעשר שני, נזיר ואינו מגלה. והרי כאן הוא מתנה מיד שהנזירות חלה בתנאי שיוכל להתגלה ממועות מעשר שני, ובכל אופן אסר רבי יוחנן.

ויש המיישבים את דברי הט"ז, שכאן כיון שאמר 'הריני נזיר', הרי אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט, ומיד שקיבל על עצמו נזירות הרי הוא נזיר, ואינו מועיל תנאי אחר כך, משא"כ בקונה מצוה ע"י מעות מעשר כספים, שיוכל להתנות הקניה במעות מסוימים. חל התנאי ויכול לשלם במעות מעשר. [ראה רש"י (כ. ד"ה נזיר) שכתב דכיון דאמר הרי עלי נתחייב. ובתוס' (ד"ה נזיר) כתבו דלפי זה אם אמר קודם התנאי

מהני: וראיה לט"ז. וראה במלחמות ורמב"ן כאן שפ' באופן אחר, ולפי"ז אין ראייה. ובדברי התוס' ראה בית מאיר ושפת אמת, והאריכו בדברים הללו האחרונים].

בתשובות חתם סופר (י"ד סי' רלא) נשאל, אדם אחד השיא את בנו לבת תלמיד חכם אחד, ואבי החתן התחייב לתת בכל שבוע שלשה זהובים לאבי הכלה, כדי שהוא יזון את הזוג על שולחנו משך שש שנים, כדי שיוכל הבן ללמוד אצל חותנו הרב, ועכשיו קשה לאבי החתן לקיים התנאי, ולכן הוא שואל האם מותר לתת את המעות הללו ממועות מעשר, כיון שאבי החתן רגיל להפריש מעשר כספים מכל מעות שבאים לידו.

והחתם סופר מברר ודן, ולבסוף הוא מכריע, שאם מיד בשעת החתונה היתה דעת אבי החתן לפרנס את הזוג ממועות מעשר כספים, מותר לו לעשות כן, וגם אז מהיות טוב שהיה מחלק חצי מהמעות לעניים והחצי השני לבנו, אבל אם בשעת החתונה בזמן שהוא התחייב, לא היתה דעתו לפרנס את הזוג ממועות מעשר כספים, הרי הוא חייב את עצמו חיוב גמור בשטר, וכעת הוא פורע את חובותיו ממעשר, והדין הוא שאפילו מי שאנס המלך את גורנו לא יפרע מן המעשר, לכן נאסר על אבי החתן לעשות כן, ע"כ דעת החתם סופר, והרי דעתו כדעת הט"ז.

בדברי הט"ז שהתיר לקנות מצוות ממועות מעשר כספים אם היתה דעתו לכך בשעת קניית המצוה, כתב הגאון רבי עקיבא אייגר (גליון סי' רמט) בשם השל"ה, שדוקא מה

שהעלה המחיר יותר מחברו מותר לתת ממועות מעשר, וכגון שחברו רצה לקנות בעשרה, והוא קנה בעשרים, מותר לתת עשרה ממועות מעשר, אבל את העשרה הראשונים חייב לתת מכיסו ולא ממועות מעשר, שהרי אלו העשרה היו בכל אופן מגיעים לקופת בית הכנסת, ונמצא מפסיד את הצדקה, רק העשרה הנוספים שהוסיף לא היו מגיעים לקופת בית הכנסת לולי שהיה מעלה את המחיר ולכן מותר לתת אותם מכסף מעשר.

עישון ביום טוב

בגמ': בית שמאי אומרים לא יחם אדם חמין לרגליו אלא אם כן ראוין לשתייה ובית הלל מתירין, עושה אדם מדורה ומתחמם כנגדה (ביצה כא, ב).

כתב המגן אברהם (סי' תקיד סק"ד), בשם הכנסת הגדולה (סי' תרח בהגב"י) שאסור לשתות הטוטין שקורין טבק ביום טוב משום איסור מכבה, והמגן אברהם כתב דאסור משום עשיית מוגמר שלא הותרה אלא כשהוא דבר השווה לכל נפש וכמבואר להלן (כב:). ועישון הטוטין אינו שווה לכל נפש ולכן אסור לעשותו ביום טוב. וכך כתב בקרבן נתנאל (ביצה פ"ב סי' כב אות י) שלא יוכל להתאפק מלעלות על הספר מרבה המכשלה בישראל שתיית טאבאק ביו"ט, שמזלזלים באיסור מלקות של הבערה שלא לצורך. והאריך שם בתוכחה על הלומדים שאינם מונעים עצמם מלעשן יום ויומיים לכבוד ה' ותורתו ובזה הם בכלל מחטיאי הרבים ונותנים יד להמון. וכן כתב בחיי אדם (כלל צה סי"ג) שכשם שאין עושים מוגמר ביום טוב כך אסור לעשן ביום טוב כיון שאינו שווה לכל נפש.

אולם דעת הדרכי נועם (או"ח סי' ט) והפני יהושע (בשבת לט:) ועוד הרבה פוסקים שמתיר לעשן סיגריות ביום טוב. והאריך בדרכי נועם לדון במבואר בסוגייתנו שבית שמאי אומרים לא יחם אדם חמין לרגליו אלא אם כן ראוין לשתייה ובית הלל מתירין, עושה אדם מדורה ומתחמם כנגדה. ופירש רש"י שדעת בית שמאי היא שלא הותר ביום טוב אלא אוכל נפש ממש, אבל לדעת בית הלל מותר גם הנאת הנפש שלא בדרך אכילה. והלכה כבית הלל שגם אוכל נפש וגם הנאת נפש מותרים, אלא שחילוק

יסגור את המקטרת בכיסוי גמור כדרך שעושה בימות החול, כיון שבינתיים הוא מכבה בזה את האש (כתב סופר א"ח סי' סו, קיצור שו"ע סי' צח, ביאור הלכה סי' תקיא ס"ד), ח' יזהר שלא יטלטל את האפר כיון שאפר מוקצה הוא אף ביום טוב (סי' תצה סט"ו, התעוררות תשובה סי' שטז), כמו כן יזהר שלא יניח את האפר אלא בכלי המיועד לכך, אבל לא בכלי אחר, משום שמבטל כלי מהיכנו (נטעי גבריאל דיני יו"ט פרק לז סי"א), ט' אסור לטלטל את המאפרה ממקום למקום, משום שהוא מוקצה לאפר שבתוכו, ואם יש בתוכו הרבה אפר וסיגריות עד שמפריע ומוציא ריח רע, מותר לפנותו ממקומו כדינו של גרף של רעי שמותר לפנותו אפילו שהוא מוקצה (א"ח סי' שח סל"ד, ונט"ג שם).

מי שאינו נוהג לעשן ביום טוב, נאסר לו להדליק סיגריה לאדם אחר שכן נוהג לעשן, שכלפיו הרי הוא שלא לצורך אוכל נפש (ביכורי יעקב סי' תרנד בתוס' ביכורים), אך מותר לו למי שאינו מעשן לטלטל את קופסת הסיגריות כדי להעבירו לאדם שכן נוהג לעשן ביום טוב (שע"ת סי' תקיא סק"ה, כתב סופר א"ח סי' סו, שדי חמד מערכת יו"ט סי' א אות ד), ויש חולקים ומחמירים בזה, ונכון להחמיר בדבר (שע"ת שם מביא דעות החולקים, וכ"ה בשער המלך, ובאורחות רבינו ח"ב עמ' קה שהחז"א הורה להחמיר בדבר).

הסיגריות, ב) שיקרעו את הקופסה בצורה שלא ייעשה כלי, שאם לא כן, נמצא שנעשה כלי ביום טוב (באר משה ח"ח סי' קסב), ג) יזהר שלא להדליק את הסיגריה מהנר של בית הכנסת שאצל העמוד, שהדליקו לכבוד התפילה, כדאי בשו"ע (סי' קנד סי"ב, שע"ת סק"כ, אלף המגן דיני קדיש שער ג סק"י, משנה ברורה ס"ק נו, ד) יזהרו שלא להדליק סיגריה אחת מסיגריה אחרת בוערת, מפני שיש בדבר חשש כיבוי של הסיגריה הבוררת (נטעי גבריאל דיני יו"ט ח"א פרק לז סק"ז, בשם הבאר משה), ה) יזהרו שלא לעשן עד סוף הסיגריה, מפני שמודפסים שם אותיות, ואם יעשן עד הסוף נמצא מוחק את האותיות בסוף הסיגריה (פרי מגדים סי' תקיא סק"ב, כתב סופר א"ח סי' סו, קיצור שו"ע סי' צח), אולם יש מקילים בדבר זה, מפני שהוא פסיק רישא דלא ניחא ליה בדרבנן (דעת תורה סי' תקיד ס"א, באר משה ח"ח סי' קנב, שמירת שבת פ"ג הערה ל בשם הגרש"ז אורבך), ו) יזהר שלא להפיל את האפר שמצטבר בסוף הסיגריה מפני שיש בזה חשש כיבוי, אלא יניחנו שיפול מעצמו, וכמו כן כשגומר לעשן לא יזרוק את הסיגריה, אלא יניחנו בנחת (קיצור שו"ע סי' צח, ביאור הלכה סי' תקיא ס"ד), ז) מי שמעשן מקטרת (פי"פ), יזהר שלא יוסיף טאבאק על הטאבאק הבורר, שעל ידי זה הוא מכבה את האש אפילו שנדלק אחר כך יותר, וכמו כן לא

יש בדבר. שאוכל נפש הותר גם אם אינו מאכל אלא למפונקים, אבל הנאת הנפש לא הותרה אלא אם כן היא שווה לכל אדם. וכתב בדרכי נועם ששתיית הטאבאק אף לאלו שאינם שותים אותו אלא רק מוצצים את העשן, נחשב הדבר כאוכל נפש ולא רק כהנאת הנפש, כיון שמציצת העשן לתוך הגוף כמוה כאוכל ולא כהנאה חיצונית. וכן כתבו עוד הרבה פוסקים להתיר מטעם אחר, שאף אם אינו אוכל אלא הנאה מכל מקום שווה הוא לכל נפש ומותר (ברכי יוסף סי' תקיא סק"ב ועוד). וכך מעיד היעב"ץ במור וקציעה (שם) שנוהגים היתר בזה, וכתב על אביו החכם צבי שבימי חרפו נמנע מלשתותו ואמר לו חסיד אחד רב מובהק שלא יפה עשה, שכיון שמורגל הוא בשתייתו הרי הוא מצטער ביום טוב בהעדרו והוא מבטל שמחת יום טוב. ובפרי מגדים (סי' תקיא מש"ז סק"ב וא"א סק"ט) כתב שבזמנו שרוב העולם נוהגים לעשן ודאי שווה הוא לכל נפש. וכך העידו עוד פוסקים שמנהג העולם להתיר, וכך הכריע בביאור הלכה (סי' תקיא ס"ד ד"ה אין). (וראה עוד באליבא דהילכתא).

וכל זה בזמנים קדמונים שיש שחשבו שהעישון בריא או לכל הפנים אינו מזיק לבריאות, אולם בזמננו שנתברר על ידי הרופאים שהעישון מזיק לבריאות, יש להחמיר ולאסור לעשן ביום טוב כיון שאינו שווה לכל נפש [ולכא לסברת המתירים מהאי טעמא. וסברת הדרכי נועם שהוא כאכילה דחו באופנים שונים]. וכן כתב החפץ חיים בליקוטי אמרים (פ"ג), (וראה באגרות משה א"ח חלק ד סי' יח, יו"ד ח"ב סי' מט), שיש להחמיר בדבר ולהתרחק מעישון ביו"ט, וכן נדפסו בזמנינו קבצים בשם רוב גדולי הדור שאסרו את העישון ביום טוב, וכמה מהם כתבו שיש בזה חשש איסור דאורייתא (וע"ע נשמת אברהם ח"מ סי' קנה אות ב).

ואף אלו הנוהגים היתר לעשן ביום טוב, כתבו הבאר היטב (סי' תפא סק"א) והשערי תשובה (סי' תקיא סק"ג), שיש להם להחמיר שלא לעשן בפסח אחרי אכילת אפיקומן, כדי שלא לבטל את טעם האפיקומן.

וכתבו הפוסקים, שיש כמה דברים שיזהרו בהם אלו המעשנים ביום טוב. א) שלא יקרעו אותיות בזמן פתיחת קופסת

גזל ואינו יודע ממי יעשה בהם צרכי רבים

בגמרא: מעשה באבא שאול בן בטנית שהיה ממלא מדותיו מערב יום טוב ונותן ללקוחות ביום טוב אבא שאול אומר אף במועד עושה כן מפני ברורי המדות וחכמים אומרים אף בחול עושה כן מפני מצוי המדות. (ביצה כט, א).

בגמרא מסופר שאבא שאול בן בטנית אסף שלוש מאות חביות על ידי שביירר ששיעור זה התאסף אצלו כשמדד יין לקונים ולא דייק במידות כיון שבשעת מזיגת היין לקונים הרתיח היין והיה נפחו גדול משיעורו האמיתי, וגם חבריו הביאו שלוש מאות גרבי שמן ממיצוי המידות,

שעניי כל כולל הם עניי עירך ועניי ארצך, וכולם נהנים ממה שתומכים בהם, ואם כך אפשר שנתנית ממון לעניי הכולל נחשבת צרכי רבים בין לעניים ובין לעשירים.

ובשו"ת אגרות משה (ח"מ ח"א סי' פח) נשאל אם יכולים להשיב את המעות על ידי שיתנו אותם לצדקה, והשיב שודאי אין נתינת צדקה בכלל צרכי רבים, אלא צרכי רבים הוא כגון בניית מקוואות וכיוצא בזה, וכתב עוד שאף כשגזל מקופה של צדקה וצריך להשיב את המעות לצדקה צריך ליתן את המעות בחשאי שלא ידעו להחזיק לו טובה ולכבדו בזה שיחשבו שנדב עתה, שאם יתן באופן שיחשבו שנדב עתה ויחזיקו לו טובה ויכבדוהו על כך לא יצא ידי חובת השבת הגזלה.

הנאה מריצפת הסוכה

בגמ': מנין לעצי סוכה שאסורין כל שבעה שנאמר חג הסוכות שבעת ימים לה' ותניא רבי יהודה בן בתירא אומר מנין שכשם שחל שם שמים על החגיגה כך חל שם שמים על הסוכה (ביצה ל, ב).

בגמרא מבואר שאסור להנות מעצי הסוכה כל ימי החג, וכן פסק השו"ע וכמבואר באליבא דהילכתא. וכתב בשו"ת אבני גזר (יו"ד סי' שסג) שקרקע הסוכה היא בכלל קדושת הסוכה ואדרבה היא עיקר הסוכה, וכן כתב עוד (סי' תנט ס"ק טו) להוכיח מדין סוכה העומדת על קרקע גזולה שגם הקרקע מתקדשת ונאסרת (וראה כתבי הגר"ח סוכה ל).

וכן כתב בשו"ת אגרות משה (א"ח ח"א סי' קפא) שכיון שאי אפשר לסכך בלי קרקע הסוכה אף היא בכלל הקדושה, אלא שלדעתו קרקע עולם אינה נאסרת, אך נפ"מ בזה לרצפה שאינה קרקע עולם כגון במסכך על גבי עגלה שגם הרצפה נאסרת. אך במשמרת מועד (בסוגייתינו) ביאר מחלוקת הרמב"ם והרא"ש לענין קדושת הדפנות באופן שלדברי הכל אין קדושה בקרקע שאינה להכשר הסכך, וכן כתב באבי עזרי (סוכה פ"ה הכ"ב) שאין קדושה בקרקע הסוכה. ויש שהביאו כדמות סמך לדעת הסוברים שיש קדושה בקרקע הסוכה ממה שכתב בפרי מגדים (מש"ז סוף סי' תרמג), שראוי לרצף את קרקע הסוכה

במדינה רחוקה ואינו יכול להגיע אליו, או שאינו יכול לעשות צרכי רבים, נסתפקו הפוסקים האם חייב לפחות להוציא את הממון מתחת ידו, או שאז נפטור הוא מחיובו ויכול להשתמש ממון זה (ראה פתחי חושן גזילה פרק ד ס"ט מדברי הפוסקים).

ובשו"ת ישמח לבב (א"ח סי' ג) נשאל אם יכולים להשתמש במעות אלו להדלקת נרות חנוכה בבית הכנסת, והשיב שנראה שאין חשובה השבה אלא בדבר המתקיים כמו בורות שיחין ומערות, שבזה קרוב הדבר שתבוא הנאה לנגזל עצמו ואם לא יבוא הוא יבוא בנו או בן בנו ברבות הימים ויהנו ממנו, מה שאין כן במצוה עוברת שאפשר וקרוב להיות שלא יהנה הנגזל מהגזילה ואין זו חשובה השבה. שלא אמרו יעשה בהם צורכי רבים אלא מטעם זה כמו שכתב הסמ"ע (המובא לעיל) שעשיית צרכי רבים היא כדי שיהנה הנגזל מהדברים הנעשים מדמי הגזילה, ואם מסתבר שלא יהנה ממנו לא הוא ולא זרעו אין זו השבה כלל.

וכיוצא בזה כתב בשו"ת אור שמח (ח"ב סי' מז) לדייק מדברי הירושלמי שאין מועלת חלוקת ממון לרבים, אלא צריך לעשות דווקא דבר המתקיים שיהיו פירותיו מצויים, שאז יש סברא לומר שגם הנגזל או יורשיו יהנו מפירותיו של מעשיו. ומכל מקום מסיק שאף שלשון המאירי בסוגייתנו הוא שיעשה בהם צרכי רבים שיהיה הדבר מצוי להנות בה הבעלים, ומשמע מזה שאין מועיל תשובת צרכי רבים במקום שאין הנגזל או יורשיו שם, מכל מקום בזמן הזה יש למצוא היתר על פי מה שנתפרסם בשם ר' חיים מוואלאזין

ואמרו להם חכמים שמצד הדין אינם חייבים להחזיר את היין והשמן שבחביות שהביאו, כיון שהקונים יודעים שאם הם ממהרים ואינם מחכים עד שידייקו במידות הרי הם מפסידים קצת ולכן נחשב הדבר כמחילה מצידם. ואמרו הם לחכמים שאין רצונם להנות משל אחרים, אמרו להם חכמים שהואיל והחמירו על עצמם יעשו מהם צרכי רבים, כמו שלמדנו שמי שגזל ואינו יודע ממי יעשה בהם צרכי רבים, כגון בורות לשתייה עבור צרכי הרבים.

ובשולחן ערוך (ח"מ סי' שסו ס"ב) נפסק שמי שנגב ואינו יודע ממי נגב יעשה בהם צרכי רבים. וכתב הסמ"ע (סק"ה) שעשיית צרכי רבים היא כדי שיהנה הנגזל מהדברים הנעשים מדמי הגזילה. וכתב הערוך השולחן (ח"מ שם ס"ג) בביאור הענין לפי שעל ידי שיעשה בהם צרכי רבים יסבב ה' שהנגזלים או יורשיהם יהנו ממנו כפי ערך הגזילה וימחלו לו, והבא ליטהר מסייעין לו. ולענין מוכר שמרמה במידות ומשקלות נפסק להלכה (ח"מ סי' רלא ס"ט) שעונשו קשה מאוד כיון שאינו יכול לשוב בתשובה שלמה, כיון שגזל מהרבים ואינו יודע ממי גזל ואינו יכול להשיב את גזילתו (יבמות כא.). וביאר הסמ"ע (שם ס"ק לד) שאף שצריך הוא לעשות צרכי רבים מממון זה כדי להחזיר את הגזילה, מכל מקום תקנה זו של עשיית צרכי רבים אינה תשובה הגונה, וחייב אדם להשתדל מאוד לברר ממי גזל ולהחזיר לו או ליורשיו. ומקור הדברים ברש"י (יבמות שם) וברשב"ם (ב"ב פח:) ותוס' (ב"ב לה: ופח:).

ואם ברור לנגב שהנגב לא יהנה ממון זה אם יעשה בהם צרכי רבים, וכגון שנמצא

בכלל נוי סוכה ומותר להכניסם לבית, אבל מנורות מיוחדות לסוכות וכגון מנורות שמאירים בצבעים שאין משתמשים בהם אלא לסוכות, הרי הם נוי סוכה ואסור ליהנות מהם.

ובשו"ת חלקת יעקב (או"ח סי' רכה) נשאל בדבר מי שלקח מסוכתו בהושענא רבה מנורה אלקטרי המאיר אור רב, ונתן במקומו מנורה עם אור קטן, כיון שאינו אוכל בסוכה בשמע"צ ורק שכן אחד אוכל שם גם בשמע"צ, ונשאל אם מותר להשתמש במנורה הזו בביתו ביו"ט האחרון. וכתב שכיון שמנורה זו היא דבר חשוב ויש אנשים שמכניסים אותה לביתו כשיורדים גשמים כדי שלא ירטבו או מפני חשש גנבים, יש לסמוך על דברי המשנה ברורה (סי' תרלח סקכ"ד), שדבר שרגילים להכניסו לבית מחשש גשמים או גנבים מותר להקל ולהנות מהם, (וראה משנ"ב שם שמכל מקום טוב להחמיר ולהתנות לכתחילה שלא תחול בהם קדושה).

המצוה. וכך כתב המשנה ברורה (סי' תרלח סק"ד) בשם הט"ז, שסובר שאין איסור ליהנות מן הסוכה אלא כשמבטל קדושתה, אבל אם נהנה הנאה שאינה מבטלת קדושת הסוכה, וכגון להישען עליה או להניח איזה דבר על הסוכה, כיון שדרך השימוש בביתו הוא כן, גם בסוכה מותר לעשות כן. וכן העלה בשו"ת אבני נזר (או"ח סי' תא), שרשאי אדם לשבת בסוכה בעת ירידת גשמים כיון שאין זה נקרא נהנה מן הסוכה שאסרו חז"ל, ודלא כגדול א' שאסר (וראה דעת תורה סי' תרלט שהעלה ג"כ כדברי האבנ"ז).

איסור השתמשות בקישוטי הסוכה

בגמרא מבואר שכל מה שתולין בסוכה לנוי אסור להסתפק מהם כל שמונת ימי החג, וכן נפסק בשו"ע וכמבואר באליבא דהילכתא, וראה עוד פרטי דינים שם. ולענין מנורות אלקטריות, כתב בשו"ת באר משה (קונט' אלקטריק סי' קכ) שדינם תלוי, שאם הם מנורות רגילות להאיר אינם

בדפים כדי שיהיה היושב בסוכה מוקף מכל הששה צדדים, כיון שהסוכה היא לזכר ענני הכבוד שהיו מקיפים את ישראל משה צדדים.

גדר ההנאה האסורה מן הסוכה

כתב בעונג יו"ט (או"ח סי' מט) שגם שימושי דירה שרגילים לעשותם בבית בשאר כל ימות השנה אסור לעשותם בסוכה אם אין הכרח לעשותם בסוכה, כיון שמבואר בגמרא שלנו, שסוכה הוקשה לחגיגה, וכמו שחגיגה אסורה בהנאה ולא הותר בה אלא צורך מצוה, כך גם הסוכה אסורה בהנאה שאינה למצוה, ולכן לא הותרו אלא האכילה והשינה בסוכה וכדומה ולא שאר שימושים שאין בהם מצוה, ועל דרך שאסור להרצות מעות לפני גרות חנוכה להשתמש בגרות לצורך שאינו של מצוה. ולפי זה כתב שאסור לשבת בסוכה בעת שיורדים גשמים, כיון שאין קיום מצוה בזמן ההוא שיושב בה (ראה שו"ע סי' תרלט סעי' ז), נמצא שהוא נהנה מעצי הסכך והדפנות שלא לצורך מצוה ואסור, וגם בקיצור שולחן ערוך (סי' קלה ס"ב), כתב שיש איסור ליהנות מן הסוכה בשעת ירידת גשמים. ועוד כתב לענין ישיבת נשים בסוכה, שיש לחוש בדבר לאיסור הנאה מהסוכה שלא כדין, שכיון שהנשים פטורות מן הסוכה הרי כשיושבות בסוכה הם נהנות מהסוכה שלא כדין. וכתב ליישב המנהג שהנשים יושבות בסוכה, שיתכן שכיון שדרך ישיבת סוכה היא איש ואשתו כמו שלמדו ממה שיישיבת סוכה היא כעין דירה ומה דירה איש ואשתו אף ישיבת סוכה איש ואשתו, לכן מותר לנשים לשבת בסוכה כיון שיישיבתם היא חלק ממצות הבעל לישב בסוכה ואינה ישיבה שלא לשם מצוה. אך לפי זה העלה שאשה פנויה שאינה צריכה לישב בסוכה בשביל בעלה אסור לה לישב בסוכה, ותמה על כך שדין זה לא נזכר בפוסקים. ודנו האחרונים הרבה בשאלה זו (ראה מועדים וזמנים ח"א סי' פח, חידושי ר' גרשון לפידות סי' כט, ועוד. וראה פניני הלכה סוכה כח).

אך רוב הפוסקים חולקים על חידוש זה, וסוברים שכך היא מצוות ישיבת סוכה, תשבו כעין תדורו, שכל מה שרגיל אדם לעשות בשאר ימות השנה בביתו יעשהו בחג בתוך הסוכה, ואינו נהנה מן הסוכה שלא במקום מצוה כיון שכך הוא עיקר

קישוטים התלויים במקום שהסוכה פסולה

בגמ': סככה כהלכתה ועטרה בקרמים ובסדינין המצויירין ותלה בה אגוזים שקדים אפרסקים ורמונים ופרכילי ענבים יינות שמנים וסלתות ועטרות שבלים אסור להסתפק מהן עד מוצאי יום טוב האחרון של חג ואם התנה עליהם הכל לפי תנאו (ביצה ל, ב).

בשו"ת היכלי שן (תליתאה סי' ב) כתב שגם קישוטים שנתלו במקום שהסוכה פסולה אסורים בהנאה, כיון שגם הם נתלו כדי להדר את הסוכה הכשרה ושולטת בהם עין הנאתו (ויעו"ש עוד).

אך בחכמת שלמה (סי' תרלח ס"ב) כתב שרק אם נתלו הקישוטים במקום שהסוכה כשרה והיינו במקום שהסכך כשר או בתוך ד' טפחים לסכך כשר, אסור להנות מהם, אבל אם נתלו במקום שאין סכך או שהסכך פסול מותר להנות מהם.

וכן הביא בליקוטי יהודה (סוכות עמ' קכ) בשם האמרי אמת, שדייק מלשון הגמרא בסוגייתנו שסיככה כהלכתה אסור להסתפק מהם, משמע שאינם אסורים אלא דוקא כשנתלו במקום שהסוכה כשרה.

הרה"ק רבי ישראל מקאזניץ ז"ע המגיד מקאזניץ, בעל עבודת ישראל י"ד בתשרי תקע"ה

שוב צחק הבעל שם טוב צחוק של הנאה וקורת רוח. הדבר התמיה את התלמידים אך הם המתינו לשעת הכושר שבה יוכלו לשאול את פי רבם לפשר התפרצות השמחה הבלתי רגילה שחזרה שלוש פעמים. השבת חלפה מבלי שהבעל שם טוב ייתן לתלמידים כל רמז שיפיג את סקרנותם.

עם צאת השבת ציווה הבעל שם טוב לרתום את הסוסים ויצא לדרך בלוויית כמה מן התלמידים. כל הלילה נסעו ונסעו עד שהגיעו לעיר קאזניץ. הבעל שם טוב התאכסן אצל אחד מתלמידיו שהתגורר בעיר. לאחר תפילת השחרית ביקש מן התלמיד לפגוש את ר' שבתאי כורך הספרים ואת רעייתו. המארח מיהר למלא את בקשת הצדיק והביא עמו במהרה את בני הזוג, שניהם יהודים מבוגרים שנראו פשוטים ותמימים. בני הזוג נראו מבוהלים קמעה לנוכח הזעקתם הפתאומית אל הצדיק שכלל לא ידעו כי שוהה הוא בעירם, אבל חיזוכו של הבעל שם טוב אליהם הרגיעם קמעה.

פנה הצדיק אל ר' שבתאי בטון אבהי: ספר נא לי מה קרה בביתכם בליל שבת האחרון, ספר הכול, אל תחשוש ואל תחסיר דבר. הכורך התמים בא במבוכה אולם עיניו של הבעל שם טוב שהיו נעוצות בו לא הניחו לו זמן רב למחשבות, והוא החל לספר: פרנסתי באה מכריכת ספרים. בעבר כשהייתי צעיר יותר הייתה מלאכתי זו מפרנסת אותי ברווח. מדי יום חמישי הייתי מביא לרעייתי כסף עבור כל צורכי השבת וביד רחבה. חלפו שנים ובינתיים תש כוחי אינני עובד עוד כמקודם וכמובן גם הפרנסה הדלדלה. הסכום שיכול אני להביא לרעייתי בימי חמישי כבר אינו מספיק לכל צורכי השבת, אולם תודה להש"ת, מעולם לא חשתי מרירות כלשהי על מצבי, אדרבה שמח אני בחלקי ומודה לקב"ה על כל שנתן לי עד כה. השבוע שעבר היה שבוע קשה במיוחד ולא השתכרתי בו מאומה. יום חמישי חלף וכבר הגיע שישי בבוקר ולא הייתה בידי ולו גם פרוטה אחת עבור השבת אך גמרתי אומר בלבי כי מוטב להתענות מאשר להזדקק לעזרת בשר ודם. החלטתי שלא אטול פרוטה מאיש והזהרתי גם את רעייתי על כך. אשתי הבטיחה לי שכך תעשה ובשעה העשירית בבוקר יצאתי מביתי והלכתי כמנהגי לבית הכנסת.

שהייתי בבית הכנסת כדרכי עד לאחר תפילת קבלת שבת וערבית. אך גם כשהסתיימה לא מיהרתי לצאת. ראשית לא היה לי לאן למחר, ושנית חשתי שישאלוני מדוע אין הנר דולק בביתי ואתבייש. רק

הרה"ק רבי ישראל מקאזניץ ז"ע נולד בשנת תצ"ג באפטא, לאביו רבי שבתאי. הוא נולד בברכת מרן הבעש"ט ז"ע, ולפי בקשתו נקרא ישראל.

בגיל צעיר נתקבל לתלמיד אצל הג"ר דב בעריש כ"ץ אב"ד אפטא, ונתעלה לגאון אדיר בתוה"ק.

לאחר נישואיו עבר להתגורר בעיר מגורי חותנו - פשיסחא, שם התגורר המגיד הרה"ק רבי אברהם משה מפשיסחא מתלמידי הבעש"ט.

המגיד מקאזניץ דבק בו ולמד ממנו הרבה תורה. כן הסתופף בצל רבותיו הק' המגיד הגדול ממעזריטש, הרבי ר' אלימלך ז"ע, הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג והרה"ק מבארדיטשוב.

בשנת תקכ"ה לערך נתמנה לכהן כמגיד בקאזניץ, ולאחר הסתלקות הרבי ר' אלימלך החל להנהיג עתו בקאזניץ, כשגדולים וטובים מכתתים רגליהם להסתופף בצל קדשו ורבים נושעים מברכות קדשו.

בערב חג הסוכות תקע"ה נסתלק לחיי העוה"ב ומנ"כ בקאזניץ. השאיר אחריו ברכה ספרי קודש: "עבודת ישראל" עה"ת, "אור ישראל" על תיקוני זהר, "נר ישראל", "תהילות ישראל" על תהלים, "גבורות ישראל", בית ישראל" על הש"ס ועוד, כן נדפסו בס' "כתר כהונה" מתשובותיו לבעל ה"הפלאה".

הוריו של המגיד מקאזניץ

הייתה זו סעודת ליל שבת רגילה אצל רבינו אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש זיע"א. התלמידים התייצבו סביב השולחן, דרוכים לכל תנועה של רבם. הבעל שם טוב פתח בשירת 'שלוש עליכם' ועמו גם התלמידים.

לאחר מכן קידש על היין אלא שלאחר הקידוש השתפכה לפתע על פניו של הבעל שם טוב נהרת גיל בלתי רגילה והוא צחק. התלמידים סברו שהבעל שם טוב הבחין בדבר מה שהם לא ראו ועל כן צחק. הסעודה התנהלה כרגיל מתוך התרוממות רוח עצומה. הבעל שם טוב השמיע דברי תורה בנגלה ובנסתר ואף הזמין אחדים מן התלמידים להעיר את הערותיהם ולהשמיע מחידושיהם. ופתאום באמצע הסעודה שוב צחק הרבי. הפעם ניכר הדבר בבירור כי לא הייתה לכך כל סיבה גלויה הנראית לעין.

הסעודה נמשכה עד לשעת ליל מאוחרת. לפני ברכת המזון כשהובאו לשולחן 'מים אחרונים' חזר על עצמו הדבר בשלישית,

ואמר להם: בשעה שר' שבתי רקד הייתה שמחה עצומה בכל העולמות העליונים. כל הפמליה של מעלה רקדה, ולכן שחקתי גם אני ביחד אתם שלוש פעמים. שנה חלפה וכן נולד לבני הזוג כמצוות הבעל שם טוב נקרא שמו בישראל, ישראל, הוא המגיד הקדוש מקוזניץ זי"ע.

(ספיר ויהלום פר' נח ע"ט - להגה"ח ר' מנחם מגדל פומרנץ שליט"א)

העצה הנפלאה של המגיד מקאזניץ לעצירת המגיפה וזרעב בעירו

טעם נפלא לנתינת המעות לכהן בפדיון הבן, נתן הרה"ק רבי לוי יצחק גרינוולד אב"ד צעהלים זצ"ל בספרו מגדלות מרקחים (בסו"ס ליקוטים) עפ"י דאיתא בשם הרה"ק המגיד מקאזניץ זצ"ל, שפעם אחת היתה מגיפה בעירו ר"ל, וגם היה יוקר ודוחק גדול, ובידם אין פרוטה לפרוטה כי אפס כסף, ונאספו אליו כל בני עירו להתפלל על שני דברים אלו, ואמר המגיד הק' שהנה אמרו ז"ל (תענית ה:): שאי אפשר להתפלל על שני דברים כאחד "אתרתי לא מצליגן", והעצה היעוצה לבקש רחמים על הרעב ובמילא ניוושע על המיתה משום דכי יהיב רחמנא שובעא לחיי הוא דיהיב - דאין הקב"ה נותן פרנסה אלא לאנשים חיים.

והוסיף המגיד הק' ואמר: הקב"ה ברא את עולמו עם התורה שיש בה כ"ב אותיות, ולקח הקב"ה אות אחת מהכ"ב אותיות והיא אות עי"ן ונתנו במתנה לצדיקים, והצדיקים כשהם רואים שמתעוררים דינים על ישראל, ושולטים ח"ו ג' אותיות מ.ו.ת. בעולם, אזי לוקחים הם את האות עי"ן ונותנים בין הג' אותיות האלה ונעשה צירוף של תיבת מ.ע.ו.ת., וזהו מרומז בפסוק (תהלים לג, יח) "הנה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו להציל ממו"ת נפשם ולחיותם ברעב" ונושעים בכפליים עכ"ל.

ועל פי זה י"ל, הנה הילד בתוך ל' יום, הוא נפל ועדיין אינו בחזקת בר קיימא והיא בחזקת מת, על כן כשיוצא מחשש נפל לחזקת בר קיימא הו"ל כניצול ממות, לכך נותנים מעות לכהן לרמוז דהש"ת יתן ע' בתוך האותיות מו"ת שהיה עד עתה, ויעשה צירוף של תיבת מעו"ת, שהכהן ישפיע לו גשמיית עכ"ל הנפלאים.

מגדלות מרקחים - ליקוטים

בשעה מאוחרת יצאתי מבית הכנסת והנה כשהתקרבתי אל ביתי הופתעתי עד מאוד לראות אור גדול בוקע מחלונותיו, הנה כי כן חשבתי בלבי לא הצליחה זוגתי להתאפק ונטלה מתנת בשר ודם. נכנסתי הביתה ומצאתי בו מכל טוב. על המפה הצחורה מונחות חלות טריות ובקבוק יין אדום ומן המטבח עולה ריחם של מטעמי השבת. כבר עמדתי לנזוף באשתי ולגעור בה על שהפרה את הוראתי ולא עמדה בניסיון, אך הבלגתי, לא רציתי להפר את שמחת השבת. קידשתי על היין, בצעתי את החלות, ואחרי אכילת הדגים פניתי אל רעייתי בלשון רכה וביקשתי להסביר את מקור השפע.

עיניה של אשתי קרנו באושר. לא, היא לא נזקקה לעזרת הבריות. היא סיפרה, כי לאחר שהלכתי נותרה חסרת מעש והחליטה לנקות היטב את הבית. תוך כדי מלאכת הניקיון היסודית גילתה לפתע שמלה ישנה שאבדה לנו מכבר. שמלה זו הייתה מעוטרת בכפתורים עשויים כסף. היא לא איבדה זמן, מיהרה להסיר את הכפתורים, צחצחה ומירקה אותם, ויצאה למכור אותם לצורף. בכסף שקיבלה קנתה את כל צורכי השבת ומיהרה הביתה להכין הכול בעוד מועד. כששמעתי את דבריה התמלאתי שמחה עצומה. רגשותיי גאו בתחושת הודיה לקב"ה שזיכני להתענג ביום השבת ממתת ידו הקדושה בלא חלילה להזדקק לבשר ודם, ומרוב שמחה ועליצות קמתי מעם השולחן ויצאתי בריקוד סוער. המשכנו בסעודת השבת ולאחר אכילת המרק שוב התחמם לבי ויצאתי במחול. וכך עשינו גם לאחר שאכלנו את הלפתן.

הכורך סיים את סיפורו וכמו שב מעולם רחוק ודמיוני אל קרקע המציאות, חזר לפתע המבע החושש אל עיניו, ועתה, רבי אמר נא לי, אם חטאתי במעשיי אלו מבקש אני שיתן לי תשובה ואני אקיים ככל אשר יצונו, סיים את דבריו. פניו של אור שבעת הימים הבעל שם טוב הקדוש אורו. הוא הביט לעבר תלמידיו שהאזינו משתוממים לסיפורו הנפלא של הכורך. אחר פנה אל אשתו: איזו ברכה תעדיפי? האם לחיות את שארית ימיך בעושר ובכבוד או שיהיה לך בן לעת זקנתך?

האשה שהייתה חשוכת בנים בחרה כמובן להתברך בבן. הבעל שם טוב הקדוש בירכה שלשנה הבאה תלד בן וציווה עליה לקרוא לו כשמו, ישראל. עוד ביקש הבעל שם טוב, שכשיוולד הבן יודיעוהו כדי שיוכל לבוא לברית ולשמש בה סנדק.

לאחר שר' שבתי ואשתו יצאו פנה הבעל שם טוב אל תלמידיו

מחברים

הניוז היומי מבית עוז והדר - אור לישרים

ככה מתחילים את היום!

- ווארט יומי • סיפור יומי
- הלכה יומית • אור החיים
- הק' יומי • פניני אביר יעקב
- זוהר יומי • פניני הדף
- היומי • זיכרון לצדיק

לחץ כאן להצטרפות

ישירות למייל האישי

הגאון רבי מאיר אריק זצ"ל אבד"ק טארנא בעל אמרי יושד ט"ו בתשרי תרפ"ו

מהומה רבתית דהרי אמרו חז"ל (סוכה מו): שלא יקנה האדם ביום הראשון של סוכות את הלולב לבנו הקטן, משום שהקטן יכול רק לזכות בלולב מדרבנן אבל אינו יכול להקנותו בחזרה, וביום הראשון כתיב "ולקחתם לכם" שאין יוצאים ידי חובה אלא בלולב השייך לבעליו.

בקיצור, אין לבני העיר טורנא לולב שיכולים לצאת בו ידי חובתם, הריצו במהירות את השאלה לרב החדש הגר"מ אריק, מה עצה יוכל לעוץ להם.

הרב החדש מטורנא ענה להם בתוך כדי דיבור תשובה פשטנית וגאונית כאחד, אין בזה שום חשש ובעיה של "לכם", מפני שהשמש קיבל סמכות בתורת שליחות מבני העיר להקנות לכל אחד ואחד את הלולב על מנת להחזיר, וקיימא

לן ששליח יכול רק לתקן ולא לקלקל – "לתקוני שדרתיך ולא לעוותי" (עי' קידושין מב:), ובמילא לא היה יכול להקנות הלולב לבנו כלל וכלל, והכל בא על מקומו בשלום.

מצות סוכה היא מצוה היחידה אשר נכנסים לתוך המצוה – מיט די שטייוועל...'

פעם נפגש הרה"ק רבי חנא מקאלשיץ זיע"א עם הגאון רבי מאיר אריק זיע"א אבד"ק טארנא, ושוחחו בידידות. אמר הרה"ק מקאלשיץ בשם זקנו הרה"ק משינאווא זיע"א, שמצות סוכה היא מצוה היחידה אשר נכנסים לתוך המצוה כל הגוף עם הנעלים והמגפים – 'מיט די שטייוועל'.

העיר על זה אבד"ק טארנא הלא גם המצוה של עליה לרגל נכנסים לעזרה עם כל הגוף. ענה על כך הרה"ק מקאלשיץ, הוא אשר דבר זקני הקדוש, דהרי ידוע (ברכות נד.) שאסור להיכנס להר הבית במנעלים, ואלו לסכה נכנסים עם המנעלים והמגפיים.

(ספיר ויהלום - סוכות - להגה"ח ר' מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

רבינו נולד בהרימלוב שבגליציה (כיום באוקראינה), לאביו הג"ר רבי אהרן יהודה, דור חמישי לט"ז.

למד אצל מו"ר הגה"ק יעקב ווידנפלד, בעל "כוכב מיעקב". לאחר שעזב המהרש"ם את העיר יאזלובייץ, התמנה רבינו הגר"מ לרב העיר, וכיהן בה עשרים ושבע שנים. לאחר מלחמת העולם הראשונה התמנה לרבנות בטארנא.

התפרנס בדוחק גדול, אך עובדה זו לא הפריעה לשקידתו. מיעט לעסוק בצורכי ציבור וגם דחה הצעות רבנות של ערים גדולות.

היה מרבני גליציה המפורסמים בדורו. היה חסידם של הרה"ק רבי דוד משה מצ'ורטקוב, ובנו הרה"ק רבי ישראל מצ'ורטקוב. אדמו"רים רבים שלחו אליו שאלות הלכתיות.

רבינו נתבקש בישיבה של מעלה בט"ו בתשרי שנת תרפ"ו, בשהותו בסוכה, ונקבר בטארנא.

איך הציל את בני עירו מוחשש 'לכם' בלולב

עובדא נפלאה התרחשה בעיר טורנא, שהתהוותה שאלה גורלית ביום טוב הראשון של סוכות, והיה חשש שלא יהא בידי הקהל ליטול לולב כדת היום, והכי הוי עובדא: בימים ההם כשבא הגה"ק רבי מאיר אריק לכהן כאב"ד בעיר טורנא לא היו בידי הקהל כי אם סט אחד של ד' מינים, שהיה מופקד אצל השמש של העיירה, וכך במשך היום מנץ החמה ועד לשקיעה עברו כל אנשי העיר בסך ונטלו לולב כדת וכדין. כמובן שבגדול החל ובקטן כילה. השמש שרצה שבניו הקטנים יספיקו ליטול לולב לפני השקיעה, עורדם לפנות בוקר ומיד עם 'אור הבוקר' נתן להם לקיים מצות הנטילה, קודם שהספיקו ראשוני הבאים להגיע לביתו.

כשהתגלה הדבר שהשמש הקנה לבנו הקטן את הד' מינים, התחילה

זרה"ק רבי מרדכי לייפער מנדבורנא זי"ע ט"ו תשרי תרנ"ה

ביום כיפורים האחרון, עמד והכריז בפני קהל עם ועדה, "יש לא עלינו גזירה קשה על כלל ישראל, האם אי מי מוכן לקחת זאת עליו, להיות כפרה עבור כלל ישראל". איש לא ענה, כולם נבהלו וניתק הדיבור מפיהם, ארכובותיהם דא לדא נקשן.

רבינו חזר על דבריו שנית, ואחר כך אמר "נו", חזר בשלישית, ולא נענה. אחר כך אמר בזה הלשון, פעם ראשונה, ושתק קמעא, פעם שנייה, שוב שתק מעט ואמר, פעם שלישית. אף אחד לא הבין כוונתו, אך ביום א' דסוכות, נוכחו הכל לעדת שהרבי לקח על עצמו להיות כפרה עבור כלל ישראל.

כשאמר "השכיבנו" בליל ראשון של חג הסוכות תרנ"ה, חש בליבו ונפל לאחוריו, הביאוהו למיטתו והרופאים קבעו שזוהי התקפת לב. רבינו צעק בקול שהוא מקבל את יסוריו באהבה, הרבנית מיהרה אל החסידים שיתפללו עבורו, ורבינו אמר שלא יצעקו, כי קולם מבלבל אותו.

הביאו לו שני אתרוגים, נישקם ובכה, ואז שלח לקרוא למשמשו ר' חיים יצחק שיינר לומר לו את צוואתו. משעה אחת עשרה בבוקר לא דיבר, ואחר חצות נסתלק מיד, בלי גסיסה. אוהלו נבנה מעצי סוכתו.

ציונו הקדוש מפורסם לדורות עד עצם היום הזה כמקום פקידה לכל חולה ומר נפש. בשנים בהן הרסו הערלים את כל הקברים באזורו, ניסו להוציא כמה אבנים מקברו ונענשו על כך, ומאז לא העיזו לגעת בציונו של ולא נגעו אף בקצהו. דברי תורתו נאספו בספר 'מאמר מרדכי'.

הנהגתו הקדושה בימי חג הסוכות

בחג הסוכות לא יצא רבינו מסוכתו, את תפילותיו ושולחנותיו הקדושים, עורך היה בסוכה. בתפילות ובפרט בעת הנענועים בהושענות, עמד בלהב אש קודש, כשהוא מוסר נפשו לפעול ישועות גדולות ונשגבות עבור כלל ישראל.

מדקדק היה במצוות לקיים כל מצווה ומצווה כראוי בכל פרטיה ודקדוקיה, במיוחד במצוות ארבעה מינים. מידי שנה רכש כמה ארגזים מלאים אתרוגים, עד שמצא אתרוג מוהדר בתכלית ההידור עבורו.

כמו כן היו קונים ארגזים מלאים לולבים לצורך כל ימי החג. כי בעת נענועיו היה הלולב נשבר כשהחל לנענעו מרוב התלהבות אש קודש שיקדה בו, על ידו עמד הגבאי, וכאשר נשבר הלולב, החליפו

אורו של הרה"ק רבי מרדכי נולד בשנת תקפ"ה ביום י"ט אייר, בעיר בישטנא בבית אביו, הרה"ק רבי ישכר בער מנדבורנא זי"ע א.

משנות נעוריו, הצטיין בהתנהגותו, בדרכו הקדושה, בתפילותיו הארוכות ובהתמדתו העצומה בלימוד התורה במסירות נפש ממש תוך שהוא מדיר שינה מעיניו וכל כולו קודש קדשים לה.

דודו זקנו הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זי"ע א, היה מחבבו ביותר ומראה זאת בכל הזדמנות לעיני כל, מרבה לדבר אודות נשמתו הגבוהה. כאשר פגש באבי רבינו אמר לו, מבקש אני ממך שתשגיח עליו, הוא ממעט באכילה.

נתייתם מאביו בגיל רך, ומאז גדל בבית דודו זקינו הרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן, אשר הסמיכו להיות בעל רוח הקודש ופועל ישועות לאלפים, לפי הוראת דודו, נסע בזאת חנוכה תר"ט להרה"ק מרוזין זי"ע שגם הוא סמך ידיו עליו.

כיון שאחיו הגדול הרה"ק רבי אהרן אריה לייב זי"ע א הנהיג עדתו בנדבורנא, נדד רבי מרדכי בכמה קהילות בגאליציה, עד שהתיישב במארמרוש שבהונגריה בשנת תרכ"ה בעיירה בושיטנא.

צדיקי דורו העריכוהו כעובד ה' מופלא, סלל דרך בחסידות משלו אשר רבים לא הבינו, היה למעלה מן הזמן בתפילותיו וגם בסעודותיו. חלונות ביתו אטומים היו בקרשים, ונרות גדולים דלקו בו, כאשר אין היושבים בו יודעים אם יום או לילה עתה.

סעד ליבו פעם ביום, והמעייט באכילתו ביותר, אכל מאכלים שאחרים לא היו מסוגלים לאוכלם, שתה מים בלבד, לפעמים לא נגע במזון כלל, וסעודות כל השבוע הצטברו על שלחנו עד ערב שבת קודש. כמעט שלא ישן. חי בענוה ובצמצום ונהג בפרישות ובנקיות. בעל צדקה גדול, את כספו חילק לעניים, ותושבי עיירתו קיבל ממנו חנם עצים להסקה.

עמל להשריש אמונה בקרב הבאים אליו, נסע למקומות רבים לקרב יהודים, ופיזר הון תועפות למזונותיהם ולכל מחסורם.

בשנה האחרונה טרם הסתלקותו מן העולם, אמר, הלא הקב"ה מקיים כל התורה, איך מקיים הש"ת מצוות אתרוג. אלא הש"ת לוקח אליו את הצדיק הנמשל לאתרוג הדר, ומריח ממנו, אז הוא מקיים מצות אתרוג. איש מהנוכחים לא הבין למה ירמזו דבריו הקדושים.

מספר חודשים טרם הסתלקותו, אירעו כמה רעידות אדמה באזור. רבינו התבטא, "נתוודע לאדמה את מי עתידין להטמן בתוכה, והחלה לרעוד מרוב פחד".

הגדיל שהוא מקום הכריכות והקשרים, כי שיעור הגדיל ארבעה גדלין, שהוא שליש מהענף. כך גם בלולב, צריך להיות החלק שמעל ההדסים והערבות, שני פעמים כמו החלק שבתוך ההדסים והערבות. הם צריכים להיות ג' טפחים, ולמעלה הלולב פעמיים כמותם, ששה טפחים. לכן שיעור הלולב ט' טפחים.

ואם תאמר, מנין לנו ללמוד את הלכות הלולב מהציצית, באשר ציצית בגימטריא תרי"ג עם ה' קשרים וח' חוטין כמו שמובא במדרש תנחומא, וכן האתרוג עם הג' מינים בגימט' תרי"ג. על הלכה זו אמר, שהיא אחת מההלכות עליהן אמרו חז"ל שגשתכחו בימי אבלו של משה רבינו.

'לולב' בגימטריא 'חיים', על כן מן הראוי לו שיהא ארוך, בזכותו יהיו לנו חיים ארוכים.

(אוצר פניני החסידות)

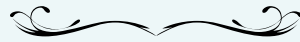
בלולב חדש. שנה אחת לא מצא אתרוג כאוות נפשו הטהורה, לאחר שברר לעצמו אתרוג כלשהו, ניגש עמו לארון הקודש קודם יום הכיפורים, הכניסו ואמר בזה הלשון, "אם מרדכילה יחזור בתשובה, יהיה לו אתרוג נקי".

וראה זה פלא, במוצאי יום כיפור ניגש לארון הקודש והוציא את האתרוג, והנה הוא נקי ומהודר כאוות נפשו.

(רזא דעובדא)

היה נוטל לולב ארוך – לרמז שיהיה לנו חיים ארוכים

הקפיד לטול לולב שארכו ט' טפחים, ואמר רמז על זה שכן מצינו בציצית. כשם שבציצית על הענף להיות שני פעמים כמו

הגאון רבי שמריהו יוסף נסים קרליץ זצ"ל

בעל חוט השני

כ"ג בתשרי תש"פ

שכונת רמת אהרון בבני ברק. בשנת תשל"ז מונה לחבר במועצת גדולי התורה. נתבקש לישיבה של מעלה, במוצאי שמחת תורה, כ"ג בתשרי שנת תש"פ.

עם שכנים צריך לדעת להיות טוב ובשלום

פעם ניגש אל מרן הגאון רבי נסים קרליץ זצ"ל אחד משכניו וטען שהרב גרם לו נזק, כיון שסיידו בביתו של הרב ושפכו את שאריות הסייד לביוב ונוצרה סתימה, וביקש את דמי התיקון בסך שש מאות שקלים.

רבינו שילם לו מיד ואחר כך אמר: "האמת - יש שלוש סיבות שאני פטור: א. כששופכים סיד זה לא עושה סתימה - זה נשטף. ב. קן הביוב של השכן הוא בצד השני של הבנין ולא משותף עמנו. ג. כלל לא צבענו את הבית..."

שאלוהו: "אם כן, למה הרב שילם?" והוא השיב: "עם שכנים צריך לדעת לחיות טוב ובשלום".

(גליון איש לרעהו 1088)

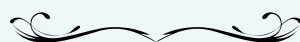

הגאון רבי נסים זצ"ל, נולד בקוסובה שבבלארוס, לאביו הג"ר רבי נחום מאיר קרליץ, ולאמו אחותו של מרן החזון איש. עלה לארץ ישראל עם הוריו בשנת תרצ"ו, למד בישיבת תפארת ציון ובישיבת לומזה. תקופה קצרה לאחר פתיחת ישיבת פוניבז' בבית הכנסת "הליגמן", עבר ללמוד בה בהמלצת דודו מרן החזון איש. בשנת תשי"א נישא לבתו של הג"ר צבי קופשיץ מירושלים, נינתו של הגה"ק רבי יוסף חיים זונגפלד זצוק"ל רבה של ירושלים.

בשנת תשי"ט עם פטירת אביו מונה תחתיו כראש כולל חזון איש וכרב בית הכנסת הליגמן.

בתשכ"ח הקים את בית דין צדק בני ברק בעידודו של מרן הסטייפלר זצ"ל. כשזוהו הבית הדין הפרטי הגדול בעולם והוא מונה עשרות דיינים בכמה הרכבים.

בשנת תשל"ב מונה לחבר בוועד הישיבות ובמשך שנים היה נשיא הוועד לצידו של מרן בעל שבט הלוי ז"ע. בשנת תשל"ו מונה לרב

הרה"ק רבי יעקב יוסף הכהן מפולנאה זי"ע בעל תולדות יעקב יוסף כ"ד בתשרי תקמ"ד

ללשון הרע חייב הבעה"ב להכניסו לביתו, אבל אם המארח מדבר דיבורים אסורים, בודאי שאין שום ענין על האורח להישאר ולהתאכסן אצלו.

מפי הגה"צ רבי אליעזר דוד פרידמן זצ"ל

עמך ישראל צדיקים פרנסה

הרה"ק רבי יעקב יוסף מפולנאה זי"ע"א, בעל התולדות יעקב יוסף, בצעירותו היה מתנגד לחסידות, ורבינו אור שבעת הימים רבי ישראל בעל שם טוב זי"ע"א שם עיניו ברב צעיר זה, כדי להכניסו בבית החסידות.

מסופר שהבעש"ט הקדוש בעצמו בא פעם לביתו של רבי יעקב יוסף בשעה שרבי יעקב יוסף הטיף דברי מוסר לאחד מבני עדתו, ובבא לשפוך לפניו מרי שיחו על מצב הפרנסה, מתוך צער רב וכאב לב, אמר הלה אל הרב: מורי ורבי, מצבי נורא ואיום. אמנם יודע אני שבודאי עוונותי גרמו לזה וכמו שאמרו במשנה (סוף קידושין) 'הרעותי את מעשי וקפחתי את פרנסתי'.

הפסיקו רבי יעקב יוסף באמצע דבריו, ואמר לו מתוך שחוק קל מעורב בקורטוב של תרעומת: יש הבדל רב בין דברי המשנה ובין דברי הקובלנה שלך. המשנה מעמידה את הדאגה בעיקר על 'הרעותי את מעשי' ואילו אתה מדגיש בעיקר 'קפחתי את פרנסתי'.

אנחה עמוקה התפרצה מתוך לבו של מסכן עלוב זה, ולבו הרך של הבעש"ט הקדוש שעמד מן הצד ושמע את הדברים התכווץ בקרבו. רחמיו נכמרו על אותו עני מדוכא והוא פנה אל רבי יעקב יוסף ואמר: גם יעקב אבינו העמיד דגש חזק על הפרנסה, כשאמר 'אם יהיה אלקים עמדי וגו' ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש והיה ה' לי לאלקים' (בראשית כח, כ). עמך ישראל צדיקים פרנסה וצריכים אנו לדרוש בראשונה מאת השם יתברך לתת לכל אדם מישראל לחם לאכול ובגד ללבוש, ואחרי כן לדרוש מאת בני ישראל כי ייטיבו את מעשיהם והיה ה' להם לאלקים. והיה אחרי כן החליט רבי יעקב יוסף לנסוע למזיבו.

(ספיר ויהלום פר' תזריע ע"ט - להגה"ח ר' מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

הרה"ק רבי יעקב יוסף הכהן מפולנאה, נצר למקובל האלקי מהר"ש מאוסטרופולי, בעל "תוספות יום טוב" ובעל הספה"ק "יסוד יוסף", נולד בין השנים ת"ל-ת"מ לערך לאביו רבי צבי הכהן.

תקופת חייו הראשונה לוטה בערפל, ואך זאת יודעים אנו שהיה גאון עולם, ובתקופה הראשונה כיהן כאב"ד שאריגראד. בהיותו כבן שישים שנה או יותר החל להימשך לחסידות, ע"י הרה"ק רבי יהודה לייב "המוכיח" מפולנאה. הוא דבק בבעש"ט והיה מגדולי תלמידיו.

אנשי עירו התנגדו לדרכו החדשה וגרשוהו מן הרבנות, והבעש"ט נסע להפיס את דעתו. אח"כ התקבל כאב"ד ראשקוב וגם שם סבל מרדיפות, ועבר לנעמירוב. לאחר הסתלקות ה"מוכיח" מפולנאה התקבל כאב"ד פולנאה ועל

שמה נקרא. הבעש"ט הק' אמר עליו: כשאעלה לשמים וישאלוני מה פעלתי, אענה: "העמדת את תלמידי יוס'להו"

לאחר הסתלקות הבעש"ט התמסר להפצת תורתו בכתובים, וספר החסידות הראשון שיצא לאור, הוא ספרו "תולדות יעקב יוסף", עליו התבטאו צדיקי עולם בביטויים נשגבים.

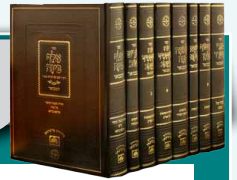
בכ"ד בתשרי שנת תקמ"ד עלה הרה"ק מפולנאה בסערה השמימה ונטמן בפולנאה, סמוך לרעו המוכיח זי"ע.

"עס שטייט נישט" - "עס שטייט נישט"

ה'תולדות יעקב יוסף' מביא מרבו מרן הבעש"ט הק' זי"ע"א: שמעתי ממורי, ביאור גדולה הכנסת אורחים מהקבלת פני שכינה' (שבת קכז). שלפעמים הכנסת אורחים הוא ביטול תורה או סיפורי לשון הרע, מכל מקום גדולה הכנסת אורחים עכ"ל.

בענין זה מסופר על הרה"ק רבי משולם זוסיא מזינקוב זצ"ל נכד הרה"ק בעל האוהב ישראל מאפטא זי"ע, שפעם איקלע בדרך והתארח אצל מאן דהוא, ובאמצע שהייתו שם נכנס פעם הבעה"ב אצלו, והתחיל לדבר עמו עניינים שהיו בגדר לשון הרע ואבק לשון הרע, העיד לו הרה"ק מזינקוב ואמר "עס שטייט נישט" - "עס שטייט נישט" (לא כתוב, לא כתוב). התפלא הבעה"ב מאי קאמר, והסביר לו כוונתו, שהבעש"ט הק' אמר שאף אם האורח מדבר

כוונות הנענועים

אֶחְלָצֶהוּ וְאֶכְבְּדֶהוּ. אַרְךְ יָמִים אֲשִׁיבֵיעָהוּ וְאָרְאֶהוּ בִישׁוּעָתִי, פִּירֵשׁ הַרְהִ"ק הַאֲבִיר יַעֲקֹב זִיע"א בְּסִפְרוֹ 'שְׁעָרֵי אֲרוּכָה', כִּי כָל עֲבוּדַת הַצַּדִּיקִים הִיא רַק לְעִלּוֹי הַשְּׂכִינָה וְלִיחְדָּא שְׂמָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הִיא, וְזֶהוּ שְׂאוֹמֵר הַקְּב"ה: 'כִּי בִי חֶשֶׁק הַצַּדִּיק וְכָל מַעֲשָׂיו הֵם לְכַבּוּדִי, וְכִיוֹן שֶׁכֵּן 'אֶפְלְטָהוּ וְאֶצִּילָהוּ מִכָּל צָרָה וְצוּקָה, וְלֹא זֶה בְּלִבְד אֲלֵא שְׂגָם 'אֲשַׁגְבְּהוּ' בְּמַעֲלוֹת רְמוֹת, 'כִּי יִדַע שְׂמִי זֶה כוֹנֵנִתוּ.

וּפְסוּק זֶה עוֹלָה עַל עֲבוּדַת הַנְּעֻנְעִים שֶׁל אַרְבַּעַת הַמִּינִים, כִּי הִנֵּה כוֹנֵנֵת הַנְּעֻנְעוּת לְכָל צַד הוּא שֵׁם 'הוּ' הַעוֹלָה בְּמִנְיָן כ"א, וְכָל שְׁנֵי צַדִּדִּים עוֹלִים לְמִנְיָן מ"ב, שְׂזַהוּ בְּגִימְטְרִיא 'כִּי בִי, וְהִיּוֹת וּמִנְעֻנְעִים לְשֵׁשׁ צַדִּדִּים, אַרְבַּע רוּחוֹת וּמַעֲלָה וּמְטָה, נִמְצָא שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים מ"ב, שֶׁהֵם מַעֲלִים הַנִּיּוּצוֹת שֶׁל שְׁלוֹשָׁה עוֹלָמוֹת, בְּרִיאַת יְצִירָה עֲשִׂיָה, וְזֶהוּ שְׂאֵמֵר הַכְּתוּב 'כִּי בִי - חֶשֶׁק, שֶׁהַחֶשֶׁק בְּקַב"ה מְכוּוֵן כוֹנֵנֵת זֶה בַּעַת נְעֻנְעוּת אַרְבַּעַת הַמִּינִים, בְּסוּד מ"ב, וּבִכֵּן זוֹכֵה לְכָל בְּרָכוֹת הַפְּסוּק, עַד שְׂאוּרֵךְ יָמִים יִשְׁבִיעָהוּ וְיִרְאֶהוּ בִישׁוּעָתוֹ.

(מֵתוֹךְ שִׁיעוּרֵי הַגַּה"ח רַבִּי מִנְחֵם מִנְדֵּל פּוֹמְרָנֵץ שְׁלִיט"א)

נִשְׂאָל הִיָּה אֶחָד מִצַּדִּיקֵי הַחֲסִידוֹת, מֵתַלְמִידֵי רַבֵּינוּ הַבַּעַל שֵׁם טוֹב זִיע"א, אֲשֶׁר שָׂמוּ לֹא פוֹרֵשׁ, מֵאֵת אָדָם שֶׁהִיא לוֹ יְדִיעָה מְסוּיֵמֶת בְּחִכְמַת הַקְּבֵלָה: יִלְמַדְנוּ רַבֵּינוּ אֲרִיכוֹת זֶה שְׂאֵתָם מֵאֲרִיכִים בְּנֻעֻנְעֵי אַרְבַּעַת הַמִּינִים, עַל שֵׁם מָה הִיא בָּאָה, וְהִלָּא אִף אֲנִכִי מִנְעֻנַע אֲנִי אֵת אַרְבַּעַת הַמִּינִים לְפִי כָּל כוֹנֵנֹת הָאֲרִיז"ל, וְעַם כָּל זֹאת אֵין הַנְּעֻנְעִים אֲוֹרְכִים לִי אֶפְיָלוּ כְּרַבַּע שְׁעָה, וְאִילוּ אֵתָם מֵאֲרִיכִים בְּזֶה זְמַן כַּה רַב.

נִעֲנָה הַצַּדִּיק וְאָמַר: הִיא הַנּוֹתְנָת, אֵתָם מִנְעֻנְעִים אֵת אַרְבַּעַת הַמִּינִים לְפִי כוֹנֵנֹת הָאֲרִיז"ל, וּמִשְׁסִימָתָם אֵת כָּל הַכוֹנֵנֹת הָאֲמוּרוֹת בְּסִפְרֵי הַקְּבֵלָה, סִימָתָם אֵת עֲבוּדַתְכֶם. אִוְלָם אֲנִי אֲוֹחִזִים וּמְדַבְּקִים אֵת עֲצַמְנוּ בְּשַׁעַת הַנְּעֻנְעִים אֵל הַקְּב"ה, אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְלִכֵּן גַּם הַנְּעֻנְעִים שֶׁלְנוּ הֵם בְּבַחֲנֵת אֵין סוֹף וְאֵין לָהֶם שִׁיעוּר (רַזָּא דְעוּבָדָא).

עַל הַפְּסוּקִים (תְּהִלִּים צ"א, יד-טז): 'כִּי בִי חֶשֶׁק וְאֶפְלְטָהוּ וְאֲשַׁגְבְּהוּ כִּי יִדַע שְׂמִי. יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֶהוּ עִמּוֹ אֲנִכִי בְּצָרָה

נִיּוּצוֹב וְנִימְנוּד: שׁוּקֵי קַנְר

לילות שישי ושבת זה אור החיים המבואר

אור החיים המשולב

תְּמִצִּית עֲשִׂירֵה מְמֻרָרֵי הַבִּיאוּר 'מֵאוּרֵי אֹר' וְלִכְטֵם מֵאוּרֵי הַחַיִּים בִּיאוּר מְשׁוּלָב שׁוּר בְּאוֹמְנוֹת בֵּית הַמִּלִּים 'אֹר תוֹרָה' | 'תוֹרַת חַיִּים' הַעֲרוֹת, צִינִים וּמְקוּרֹת עִימוּד מוֹדִיב עֵין

אור החיים המבואר

10 כִּרְכִים שֶׁל מְחִיכוֹת נִגְחִיּוֹת: הַבִּיאוּר הַקָּדוּקִי עַל כָּל סִפְרוֹ הַבִּיאוּר הַחַיִּים הַקָּדוּקִי 'מֵאוּרֵי אֹר' - מֵאוּרֵי עֵינֵי הַלְמוּד 'מֵאוּרֵי חַיִּים' - מְקוּרֹת מוֹחֵל בִּיאוּר רִשִׁי עִימוּד מוֹדִיב עֵין

חַיִּים שֶׁל תוֹרָה

אָרְה"ב: 437-0054 (718) | אִירוֹשָׁה 0176-8806-44-20
לְהַשִּׁיג בַּחֲנִיּוֹת הַסִּפְרִים הַמְּוִבָּחָרוֹת

מֶרְכָּז הַזְּמַנּוֹת: 1800-22-55-66

לתגובות ולהצטרפות לקבלת הגליון במייל: newsletter.mechubarim@gmail.com

שלא ייבש המעיין ולא יקצץ האילן

עכשיו על גבי מדפי החנויות:

לרגל יומא דהילולא הקרוב הפציע במהדורה מיוחדת הספר המפואר "ספרא דמלכא"

אוצר ענק - אלף אמרותיו וסיפורי פלאותיו של מרנא ורבנא ה"חתם סופר" זיעזעי"א מרנן ורבנן גדולי הדור שליט"א מביעים התפעלותם: "ספרא דמלכא" מאסף רחב וגדול במשנת החת"ס + בהוצאת מפוארת ע"י ממלכת התורה "עוז והדר" + מבצעים מיוחדים לרגל יומא דהילולא הביאו ברכה כעת לביתכם!

אוצר גדול ומרתק של עובדות והנהגות קודש מבית החת"ס המסוגל ליראת שמים
מבצע ענק ומיוחד לרגל יומא דהילולא: חמישים שקל בלבד

כשהוגש ועלה הספר "ספרא דמלכא" אצל כ"ק מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א, כשקיבל מדיו של מחבר הספר מצאצאי החת"ס.

מרן האדמו"ר מבעלזא סקר בעיניו את פרקי הספר, והביע התפעלות על האוצר גדול של כאלף עובדות והליכות מבית הגה"ק בעל החתם סופר ז"ע. מר"ש עיין בספר ואמר: 'הרי החתם סופר' ותורתו הם כמים שאין להם סוף'.

בפני מרן האדמו"ר שליט"א העלה המחבר את אופן עריכת הספר, שמובא בו אסופה נאה ורחבה מכל שאר צדיקי עולם שסיפרו בכיסופין על רבן של כל בני הגולה מרן החת"ס עד כדי שנקבצו בואו עלי גיליון כאלף עובדות והנהגות ואמרות מבית מרן החת"ס.

לאחמ"כ האציל מר"ש מברכת קדשו כי יהא זה ברכה לדורות ושיזכה המחבר לראות ברכה בעמלו.

לרגל יומא דהילולא קדישא של מרן רבן של כל בני הגולה בעל החתם סופר ז"ע, הדים נרחבים בקרב אלפי בני ישראל מבקשי וצמאי תורתו ומשנתו הטהורה, על המאסף והאוצר שעלה זה מכבר אצל שולחנן של מרנן גדולי וצדיקי הדור שליט"א, ה"ה הספר המפואר "ספרא דמלכא", אוצר גדול עובדות והליכות קודש, אמרות והנהגות מרנא ורבנא בעל החתם סופר ז"ע בהוצאה מהודרת רב פאר על ידי ממלכת התורה "עוז והדר" בנשיאות הגה"צ רבי יהושע לייפער שליט"א בראשות ריש מתיבתא "עוז והדר" הגר"מ פומרנץ שליט"א. הספר מכיל מאסף ענק של מאות שיחות צדיקים זכרונות ואמרות מקדושי קמאי ששחו בערגה ובכיסופין על שגב רום קדושת מרנא ורבנא החת"ס זיע"א שנלקט ונכתב ע"י הרב שמואל צבי גנץ שליט"א - נר"ג מצאצאי החת"ס.

"ספרא דמלכא" הוא אוצר בלום - אלף אמרות ועובדות קודש

"ספרא דמלכא" הוא אוצר בלום ובו קרוב לאלף!!! עובדות קודש ואמרות טהורות, על גדל עוזו נוראות קדושת מרנא ורבנא בעל החתם סופר ז"ע. הספר המפואר מקבץ בין גווילי ליקוטי בתר ליקוטי, אוצר גדול ואסיפה נאה של אמרות טהורות וסיפורי הוד בסוד שיח שרפי קודש של צדיקי וגדולי הדורות, מעת דור רבינו ז"ע ובני היכלו, ועד דורנו כיום, כולם מברכים משבחים ומפארים בהערכה ובהערצה יתירה את גדלותו והוד-קדושתו, אשר מעת זרה שמשו באור יקרות עלי אדמות ועד היום הזה, לא הועם זוהרו, ומאיר באור הגנוח לרבבות בני ישראל ההולכים לאור תורתו הקדושה, ומתבשמים מריח יראתו הטהורה החופפת ומגינה עליהם מכל רוחות זרות, ומתווה דרך ישרה שידבק בה האדם.

כ"ק מרן אדמו"ר מצאנו שליט"א:

עובדות ואמרות על החת"ס סגולה ליראת שמים
כשנכנסו אצל מעונו של כ"ק מרן אדמו"ר מצאנו שליט"א, להעניק את הספר מרן אדמו"ר מצאנו התרשם עמוקות מן הספר ועבר על גווילי הספר.

לאחר מכן העלה שיחות קדשו מאביו הקדוש בעל השפע חיים ז"ע שהיה משוחח עובדות מאליפות על החת"ס. אף העלה עובדא מאביו שסיפר, שחסיד אחד שלח לרבינו תכריך כתבי תורה שהשמיע רבו הרה"ק מהר"ש מבעלזא ז"ע. כשהגיעו לידו, התרגש מאוד, והלך בתוך חדרו אנה ואנה, וצעק בהתלהבות, כשמראה פניו כלפיד אש. ראו בעליל שיש לו התפשטות הגשמיות. לבסוף נענה החת"ס ואמר: "שוסטער בלייבט שוסטער; איך בלייב ביי מיין לייסט [סנדלר נשאר סנדלר; אני נשאר במקצוע שלי]; אני באתי לעולם כדי להשיב תשובות לישראל".

לאחר מכן הוסיף עוד מרן האדמו"ר שליט"א עובדות וזכרונות מבית מרן החת"ס ועל קשריו לתורת החסידות ממרן אור שבעת הימים. מרן האדמו"ר מצאנו שליט"א איחל מברכות הקודש כי יזכה המחבר לראות ברכה בעמלו, ויתקדש שם שמים ברבים להגדיל כבוד ה' ותורתו, וזכותו של מרן החת"ס. ספר כזה שמכיל כה הרבה - חתם וקבע מרן האדמו"ר מצאנו שליט"א - מסוגל ליראת שמים.

כ"ק מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א:

ב"ספרא דמלכא" - עיננו חוזים כי תורת החת"ס מים שאין להם סוף

זה מכבר לפני תקופה עלה הספר על שולחנם של גדולי ישראל, כשהביעו את התפעלותם המירבית מהמאסף הגדול על דמותו העילאית והמרוממת של מרן החת"ס.

מפליא לראות אסופה יקרה "ספרא דמלכא" - על

זקנינו הרבי ה'חתם סופר'

מעמד מיוחד היה כשהוגש הספר בקודש פנימה אצל כ"ק מרן אדמו"ר מערלוי שליט"א. מרן האדמו"ר שליט"א עלעל פרק זמן ארוך בספר, במהלך השיחה העלה מרן האדמו"ר שליט"א עובדות יקרות מזקינו הגדול מרן החת"ס, כשאף מפליא לראות כי על הספר 'ספרא דמלכא' מופיעים קטעים נבחרים מאביו הנודע מרן אדמו"ר מערלוי זצוק"ל ששה בערגה על עיזו נפלאות והנהגות מרן החת"ס זצ"ל, כמו גם שאר רבותיו וזקניו הקדושים למעלה בקודש מבית הסופרים.

בספר, מובא לכל עובדה ולכל סיפור קודש, מקור נאמן וטהור המעיד על אמיתותו, וכן מראה מקום לכל החפץ לעיין בעניין ההוא. אם כי, פעמים שיש מקור קדום יותר, אך הועדף לצטט מקור מאוחר יותר, מפני בהירותו וצחות לשונו. כל אמירה מובאת בלשונה המקורי, למעט שינויי לשון קלים, למען יוכל הקורא לרוץ בעיונו בו.

"ספרא דמלכא" אמרות ועובדות החתם סופר הינו ברכה לדורות

ביקור מיוחד של כמה מצאצאי החת"ס בראשות מחבר הספר, חוו במעון הקודש אצל כ"ק מרן האדמו"ר מדרשינסקיא בקודש פנימה. מחבר הספר הגיש את "ספרא דמלכא" אל מרן האדמו"ר, כשהוא מעלעל בדפי הספר. מרן האדמו"ר שליט"א נהנה לראות כי בין פרקי הספר אף הונחו עובדות מאלופות של זקנו הגדול הרה"ק המהר"ץ דושינסקיא ששח בגדלותו ושגב קדושת מרן החתם סופר.

במשך השיחה גולל מרן האדמו"ר על דיוקן וגירסאות העובדות המובאות בספר "ספרא דמלכא" כשמנסה לרדת לעומקן של המקורות ובידורם אחת לאחת.

"ספרא דמלכא" מחולק לארבעים ושלושה פרקים לפי נושאים, ביניהם: פרקי זוהר על עוצם קדושת תורתו, מידותיו הנשגבות;

שר התורה מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א:

עיינתי כבר ב"ספרא דמלכא" - וכדאי לעיין בה שוב

יחד עם כמה מצאצאי החתם סופר נכנס מחבר הספר שליט"א בקודש פנימה אצל מרן שר התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי שליט"א ולקראת המהדורות המיוחדות לימי ההילולא העלו את הספר על שולחן הקודש. כזה מאסף גדול על הנהגות החת"ס מסוגל לעלייה בתורה" - אמר הגר"ח שליט"א. לאחמ"כ האציל מברכותיו שתהא ברכת הצלחה לרגל הפצת הספר, ויפוצו דברי החת"ס חוצה בקרב ישראל. כמו"כ התעניין מרן הגר"ח שליט"א מתי כבר ידאו אור את חלקו השני של הספר, ובירך את ברכתו.

לפליאה הייתה אצל מקורבי הגר"ח כי שוחח מרן שליט"א עם המחבר שליט"א יחד עם כמה מצאצאי החת"ס, וסיפר ביקש כבר קודם לכן להעלות את הספר על שולחנו, כשמורה למשמשו להותיר את זה על שולחנו לעיין ולעלעל בן בתרי אמרות הספר.

"עיינתי" - חתם הגר"ח קנייבסקי שליט"א את דבריו - "וכדאי לעיין בספר הנפלא שנותן טעם רוחני לכלל ישראל".

שר התורה מרן הגר"ח קנייבסקי מקבל את המהדורה החדשה ספרא דמלכא

שביבי אור על הרבצת תורתו בישיבתו הרמה בפרעשבורג, דרכי הוראותיו ופסקיו; כתובת תשובותיו אשר השיב לשואליו דבר ה'; דרשותיו הנלהבות לתקופות השנה, חידושיו על התורה והש"ס, כמו גם מאמרי הדרוש בסדרת ספריו; עוצם מדרגותיו הנאצלות; מלחמתו בגבורה להחזקת הדת; ברכותיו והשפעותיו שהרעיק מלוא חפניים על תלמידיו, שומעי לקחו ומשחרי פתחו; ועוד.

עמודי הספר מעוטרים בצילומי מסמכים עתיקי יומין מכתבי ידי החת"ס, תמונות עתיקות ותמונות ציוני תלמידי החת"ס ועוד מבית גזי הסופרים.

כעת בימים אלו, לרגל יומא דהילולא קדישא, הפציעו שוב על מדפי החנויות המהדורה המתוקנת. במהדורה המיוחדת התווספו מדורים מיוחדים בהם מובאים בתימצות פרקי תולדות מעשי עבודתם בקודש של המוני תלמידי החת"ס שלמדו בישיבתו הרמה בפרעשבורג, כשלימים אף כיהנו ועלו על כס הרבנות במקום מגוריהם. כמו כן אף הונח ברוב פאר והדר תמונות מיוחדות ועתיקות מאלו התלמידים. במהדורה המתוקנת אף הניחו ביופי ובהדר עוד תמונות עתיקות - יומין ואיורים עתיקים ממרנא החתם סופר זצ"ע.

כאמור, הספר המפואר עלה על שולחנו של מלכים הלא המה מרנן ורבנן מאורי ישראל גדולי האדמו"רים שליט"א ביניהם: מרן האדמו"ר מבעלזא שליט"א, מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א, כ"ק מרן אדמו"ר רבי דוד חי אביחצירה שליט"א, מרן האדמו"ר מצאנז שליט"א, מרן האדמו"ר מנדבורנה שליט"א, מרן האדמו"ר מערלוי שליט"א, מרן האדמו"ר רבי רפאל אבוחצירה שליט"א, כ"ק הגה"צ האדמו"ר גאב"ד מאקאווא שליט"א, מרן האדמו"ר מפרמישלאן שליט"א, מרן האדמו"ר מחוג חתם סופר הגר"מ אלטמן שליט"א, הגרש"א שטרן שליט"א גאב"ד מערב ב"ב, הגר"ז הורוביץ אב"ד קהילות החסידים באלעד, הגה"צ המשפיע המפורסם כש"ת אלימלך בידרמן שליט"א, הגאון הנודע פה מפיק מרגליות רבי מנשה רייזמן שליט"א, ועוד גדולי הרבנים ומרביצי תורה, אשר כולם כאחד מציינים את את האוצר הגדול שהונח לפניהם - אוצר סיפורי מופת ועובדות משכילות ומאלופות ששחו קדושי עליון על מרן החת"ס, אמרותיו, הנהגותיו והליכותיו בבית ה', בתוספת פנינים ופרחים מתורתו של ארז הלבנון אדיר-התורה, כשכל יוצא ברוב פאר והדר על ידי ממלכת התורה "עוז והדר", כאשר אכן עיני הקורא תחזינה מישרים כי משנת ספר מפואר זו נפוצו חוצה.

מרן האדמו"ר מנדבורנה שליט"א מעלעל במהדורה המחודשת של ספרא דמלכא

אור חדש ירד על שולחן השבת

שולחן השבת עם אור החיים

מאמרים נפלאים של רבינו האור החיים
הקדוש בשפה מעבדת שווה לכל נפש

ארה"ב: 437-0054 (718) |
אידיופו: 44-20-8806-0176

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

אור הגאולה לישרי לב

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66